

ΑΝΑΤΟΛΗ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΕΤΟΣ Β΄.

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

ΦΥΛ. Θ΄.

Ο ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗΣ.

Τί ἦσαν οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες; Ἦσαν οἱ μεγαλοπρεπεστέρα ἑορτὴ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ὅπερ ἔπεμπε τὰ τέκνα του ἐκ τοσοῦτων μερῶν, κεχωρισμένων ἀπ' ἀλλήλων, ὅπως οὕτω συσφίγη τοὺς δεσμοὺς τῶν μελῶν τῆς κοινῆς πατρίδος. Ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἐκείνοις, ἐν τῇ ἑορτῇ ἐκείνῃ, ὁ Μακεδῶν ἐνηγκαλίζετο τὸν Μεσσήνιον, ὁ Θηβαῖος τὸν Ἀθηναῖον, ὁ Συμυρναῖος τὸν Κνίδιον.

Οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες ἐτελοῦντο ἀνὰ πᾶν τέταρτον ἔτος ἐν Ὀλυμπίᾳ, πόλει τῆς Ἡλίδος κατὰ τὸ θερινὸν ἡλιοστάσιον. Ἡ σύστασις τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων ἀποδίδεται εἰς τὸν Ἡρακλέα· ἐπειδὴ ὅμως τοῦτο δὲν εἶναι ἀποδεδειγμένον, τὴν σύστασιν αὐτῶν ἢ τὴν ἀνανέωσιν ἀποδίδουσιν εἰς τὸν Ἴφιτον, ἡγεμόνα τῆς Ἡλίδος, καὶ εἰς τὸν Λυκοῦργον, νομοθέτην τῆς Λακεδαίμονος, γενομένην 300 ἔτη μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Τροίας. Ἀφιερῶθησαν δὲ οἱ ἀγῶνες εἰς τὸν Ὀλύμπιον Δία.

Ἐν τῷ ἄλλει τῶν ἐλαιῶν, τῷ πλήρει

ἀνδριάντων τῶν νικητῶν, τῷ περικυλῶντι τὸν Ναὸν τοῦ Πατρὸς τῶν Θεῶν, ὑπῆρχεν ὁ χῶρος, ἐν ᾧ οἱ ἀγῶνες ἐτελοῦντο. Ἦσαν δὲ οἱ ἀγῶνες α.) ὁ δρόμος, β.) ἡ πάλη, γ.) ἡ πυγμὴ, δ.) ὁ δίσκος, ε.) τὸ ἄλμα καὶ ς.) ὁ ἄκων, ἢ τοῖς ἢ τοῦ ἀκοντίου βολή. Πάλη ὁμοῦ καὶ πυγμὴ ἀπετέλουν τὸ παγκράτιον. Ἄλμα, δίσκος, ἄκων, δρόμος καὶ πάλη ὁμοῦ, συνίστων τὸ πένταθλον. Ἦντε ἡμέρας διήρκουν οἱ ἀγῶνες. Κατὰ τὴν πρώτην ἐγένοντο αἰθυσίαι, κατὰ τὴν δευτέραν καὶ τρίτην ἐτελοῦντο οἱ ἀγῶνες τοῦ δρόμου (πεζῆ), τῆς πάλης, τῆς πυγμῆς, τοῦ δίσκου, τοῦ ἄλματος καὶ τοῦ ἀκοντος, τὴν δὲ τετάρτην καὶ πέμπτην οἱ ἀγῶνες τοῦ δρόμου δι' ἵππων καὶ ἀρμάτων, ἢ ἡ ἀρματοδρομία.

Ἀπαξάπασα ἢ Ἐλλάς συνέρρεεν εἰς τὰ Ὀλύμπια, ἐκτὸς τῶν γυναικῶν, καθόσον οἱ ἀθληταὶ ἡγωνίζοντο γυμνοί. Ταῖς γυναῖξιν δὲν ἐπετρέπετο οὐδὲ κἄν τὸν Ἀλφειὸν νὰ διέλθωσι διαρκούντων τῶν ἀγῶνων. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἐπετρέπετο αὐταῖς νὰ προσέρχωνται κατὰ τὰς δύο τελευταίας ἡμέρας, καθ' ἃς

οὐ ἀθληταὶ δὲν ἠγωνίζοντο πλέον γυμνοί. Τῷ ὄντι, ἐκ τῆς ἱστορίας πληροφορούμεθα ὅτι ἡ Κυνίσκα, ἀδελφὴ τοῦ Ἀρχιδάμου, βασιλέως τῆς Σπάρτης, ἐκέρδισε τὸν Ὀλυμπιακὸν στέφανον εἰς ἀγῶνα τεθρίππου ἄρματος. Πιθανὸν ὅμως καὶ νὰ ἐβραβεύθη αὕτη ἀποῦσα καὶ μόνον, διότι ἦτο κυρία τοῦ νικήσαντος ἄρματος.

Μεγίστην ἔχαιρον δόξαν καὶ φήμην οἱ νικῶντες εἰς τὰ Ὀλύμπια. Οἱ Ἕλληνες ἐθεώρουν τὴν τοιαύτην νίκην ὡς τὴν ἀνωτέραν πασῶν. Εἰς ἀπλοῦν στέφανον ἐξ ἐλαίας συνίστατο ἡ ἀμοιβὴ τοῦ νικητοῦ καὶ ὁμοῦς τοιοῦτος στέφανος, ἐν τοῖς Ὀλυμπίοις ληφθεὶς, ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὡς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὁ θρίαμβος.

Ὁ δρόμος τῶν ἀρμάτων, ἢ ἡ ἀρματοδρομία, ἐγένετο ἢ διὰ συνωρίδων (ἀμαξῶν μὲ δύο ἵππους) ἢ διὰ τεθρίππων (ἀμαξῶν συρομένων ὑπὸ τεσσάρων ἵππων). Ἦτο δὲ ὁ λαμπρότερος τῶν ἀγῶνων, καθόσον οἱ ἀρχαῖοι ἤρωες καὶ ἀρχηγοὶ ἐμάχοντο ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπωχούμενοι. Οἱ μέγιστοι τῶν Ἑλλήνων ἔσπευδον ν' ἀγωνισθῶσι τὴν ἀρματοδρομίαν. Δύο Συρακοῦσιοι βασιλεῖς, ὁ Γέλων καὶ ὁ Ἴερων, καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας Φίλιππος, πατὴρ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἐπαίροντο διότι ἐνίκησαν εἰς τὰ Ὀλύμπια ἐν τεθρίππω ἀγῶνι.

Οἱ ἐπαινοὶ τῶν νικητῶν ἀντήχουν ἀπανταχοῦ καὶ ἐψάλλοντο ὑπὸ τῶν ἀρίστων ποιητῶν· αἱ ὠραιότεραι τοῦ Πινδάρου ὠδαὶ ὑμνοῦσι τοὺς βραβευθέντας εἰς τὰ Ὀλύμπια. Ὁ τραγικὸς Εὐριπίδης ἐξύμνησε διὰ λυρικῶν ὠδῶν τὸν Ἀλκι-

βιάδην, τυχόντα τοῦ στεφάνου τῆς νίκης.

Εἰς τὴν ἐλαίαν ταύτην, τὴν ἀνυψοῦσαν τοὺς ἀνθρώπους μέχρι Θεῶν, ἀπέβλεπε καὶ ὁ Σπαρτιάτης Ἴπποσθένης. Μετέβη λοιπὸν εἰς τὰ Ὀλύμπια κομίζων τέσσαρας ἵππους, ἀνατραφέντας ἐν ταῖς ὄχθαις τοῦ Εὐρώτα, λευκοὺς ὡς τοὺς κύκνους τοὺς ἐπιπολάζοντας ἐν τῷ Ῥηθέντι ποταμῷ.

Καὶ πάντες μὲν οἱ λαοὶ τῆς Ἑλλάδος ἐξετίμων καὶ ἐπόθουν τὴν ἐν τοῖς Ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσι νίκην, ἀλλ' ὁ λαὸς τῆς Σπάρτης ἐπόθει αὐτὴν πλειότερον παντὸς ἐτέρου, ὅπως διατηρῆ ἀκεραίαν τὴν φήμην τῆς Σπάρτης καὶ τὴν ἐπὶ τῶν λοιπῶν λαῶν ὑπεροχὴν τῆς. Ὁ νικητῆς τῶν Ὀλυμπίων, ἔχαιρεν ἐν Σπάρτῃ τὸ προνόμιον τοῦ μάχεσθαι ἐν πολέμῳ παρὰ τὸν βασιλέα· ἐν Ἀθήναις δὲ νὰ τρέφεται ἀναλώμασι τοῦ δημοσίου.

Ὁ Ἴπποσθένης ἀντεπροσώπευε κατὰ τὸν ἀγῶνα ἐκεῖνον τὴν Σπάρτην ἀπασαν, καθόσον οἱ θέλοντες ν' ἀγωνισθῶσι Σπαρτιάται, ὑπεχώρησαν· χάριν αὐτοῦ, νίκησαντες προηγουμένως καὶ εἰς τὰ Νέμεα. (α) Ἡ ἰδέα αὕτη, ὅτι ἐκεῖνος ἦτο ὁ τῆς Σπάρτης ἀντιπρόσωπος, ἤρκει νὰ ζωπυρώσῃ τὴν ζέσιν του. Ἀλλ' ὁ Ἴπποσθένης πλειότερον καὶ αὐτῆς τῆς Σπάρτης ἐσκέπτετο τὴν Καλλιστώ, καὶ χάριν αὐτῆς ἐπόθει πρὸ πάντων τὴν νίκην. Ἦτο βέβαιος ὅτι ἡ ἱέρεια, (διότι ἦτον ἱέρεια ἢ Καλλιστώ), θὰ τὸν ἐτίμα δι-

(α) Διότι ἐκτὸς τῶν Ὀλυμπίων ὑπῆρχον καὶ ἄλλοι ἀγῶνες, οἷον τὰ Πύθια, τὰ Νέμεα, καὶ τὰ Ἴσθμια.

ἐνὸς μειδιάματος, εἰς τὸν Ἴπποσθένην.

Ὁ ἀγωνοθέτης ἔδωκε τὸ σημεῖον, καὶ τὰ μουσικὰ ὄργανα ἀντήχησαν ἀπὸ τοῦ σταδίου. Ἐξῆλθον τότε ἐκ τοῦ περιφράγματος τὰ ἄρματα καὶ ἐτοποθετήθησαν εἰς τὴν ὠρισμένην θέσιν, ἣτις ἐκαλεῖτο ἀφ' ε τ η ρ ί α. Ἡ τύχη (διότι διὰ κλήρου τοῦτο ἐγένετο) ὤρισε θέσιν τῷ Ἴπποσθένει τὴν πρὸς τὰ ἀριστερὰ. Εἰς ἕτερον δολὲν σημεῖον τὰ ἄρματα ὤρμησαν.

Βαθυτάτη σιγὴ ἐβασίλευεν ἐν μέσῳ τῶν 400,000 Ἑλλήνων, τῶν ἀποτελούντων τοὺς θεατὰς. Ὁ Ἴπποσθένης, διερεθίζων τοὺς ἵππους τοῦ διὰ τῆς φωνῆς καὶ διὰ τῆς μαστιγῆς, τετράκις εὐρέθη πρὸ τῶν ἄλλων, ἀλλ' εἰς τὸν πέμπτον γύρον πρίγκιψ τις Θεσσαλὸς (ἢ δὲ Θεσσαλία εἶχε τοὺς ὠραιότερους ἵππους), ὑπερέβη αὐτόν. Πίγος διεχύθη καθ' ἅπαν τὸ σῶμα τοῦ Σπαρτιάτου, ὀρῶντος ἐκφεύγουσαν τῶν χειρῶν του τὴν νίκην. Μετ' αὐτῆς θὰ ἔχανε καὶ πᾶσαν ἐλπίδα τοῦ μειδιάματος τῆς Καλλιστοῦς.

Δὲν ἔμενεν ἢ ὁ τελευταῖος γύρος· οὐδ' ὁ Ἴπποσθένης ἠλπίζε ν' ἀνακτήσῃται τὸ ἀπωλεσθὲν ἔδαφος. Ἦτοιμάζοντο δὲ οἱ θεαταὶ νὰ ἐπευφημίσωσι τὸν Θεσσαλὸν ὡς νικητὴν, ὅπότεν ἰδοῦ αἴφνης οἱ ἵπποι τοῦ τρομάζουσιν ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ ἐν τῷ μέσῳ τῆς παλαίστρας κειμένου Ταραξίππου (α) καὶ, ἀφηνιάζοντες, σύρου-

(α) Ταράξιππος ἐκαλεῖτο εἰδὸς τιθωμοῦ τοῦ Ἴππιου Ποσειδῶνος ἡμίματος τοῦ Μυρτίλου, ἠνιόχου τοῦ Οἴνουάου, ἀνεγεσθὲν ὑπὸ τοῦ Πέλοπος ἐν τῷ σταδίῳ. Πολλάκις οἱ ἵπποι τῶν ἀγωνιζομένων, πλησιάζοντες τὸν Ταράξιππον, ἐτρομάζον.

σι τὸν Θεσσαλὸν ἀσκόπως τῇ δεξιᾷ εἰς τὸν ἵπποδρομον, ἐνῶ ὁ Ἴπποσθένης, ἐπωφελοῦμενος τῆς εὐκαιρίας, ἐξερεθίζει πλειότερον τοὺς ἵππους τοῦ καὶ τρέχει ἀπελπιστικῶς, εὐχαριστῶν τὴν μάχιμον Ἀφροδίτην διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην βοήθειαν. Τὸν ἕκτον γύρον ἐπέρανε πρῶτος, ἀφιχθεὶς εἰς τὸ τέρμα.

Αἱ ἐπευφημίαι τοῦ πλήθους ἐπληξάν φοβερῶς τὸν ἀέρα! Λέγεται ὅτι πτηνὰ διερχόμενα, τρομάξαντα ἐκ τῶν κραυγῶν, κατέπεσαν εἰς τὴν παλαίστραν. Οἱ Ἑλλανοδίκαι ἐστεφάνωσαν τὸν νικητὴν καὶ τῷ ἐνεχείρισαν κλάδον φοίνικος. Ὁ κήρυξ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τοῦ σταδίου τὸ μέσον καὶ ἐφώνησε :

— Νικητῆς τῆς πρώτης νίκης διὰ τεθρίππου εἶναι ὁ Ἴπποσθένης, γεννηθεὶς ἐν Σπάρτῃ, υἱὸς τοῦ Ἐτοιμοκλέους, ἐγγόνου τοῦ ἀρχαίου Ἴπποσθένους, τοῦ δωδεκάκις στεφανωθέντος εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας.

Οἱ θεαταὶ ἐπανάλαβον μετὰ θορύβου πολλοῦ καὶ ἐπευφημιῶν τὸν ὄνομα του, οἱ δὲ Λακαιδεμόνιοι ἔσπευσαν νὰ τὸν ἐναγκαλισθῶσιν. Ἐκ τῶν Ἑλλήνων πάντων μόνον οἱ Θεσσαλοὶ προσέβλεπον αὐτὸν μετὰ φθόνου.

Μεγάλην ἔκαμον αὐτῷ ὑποδοχὴν ἐν Σπάρτῃ οἱ συμπολίται του. Ἀλλ' ὁ Ἴπποσθένης, ἐκφυγὼν ὅπως κάλλιον ἠδύνατο ἐκ τῶν συγχαρητηρίων καὶ ἀπασιμῶν καὶ φιλοφρονήσεων, ἔσπευσε εἰς τὸν Ναὸν τῆς Μαχίμου Ἀφροδίτης, καὶ εὐρῶν τὴν ἱέρειαν Καλλιστῶ μόνην, τῇ παρέδωκε τὸν ἐκ σελίνου στέφανον, ὃν ἔλαβεν εἰς τὰ Νέμεα καὶ τὸν ἐξ ἐλαίας, ὡς καὶ τὸν φοίνικα, οὗς ἔλαβεν εἰς τὰ

Ὀλύμπια. Ἡ Καλλιστώ ἐδέχθη αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀνέθηκεν εἰς τὸν βωμὸν τῆς Θεᾶς. Τὸ ἐρωτύλον μειδιάμα, ὅπερ ἀνέτειλεν εἰς τὰ χεῖλη τῆς παρθένου ἱερείας, ὑπῆρξεν ἡ γλυκυτάτη καὶ πολυτιμωτάτη τῶν ἀμοιβῶν τοῦ νικητοῦ.

ΣΚΑΝΔΙΝΑΥΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ.

Ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες περιοριζόμεθα μόνον εἰς τὴν ἡμετέραν μυθολογίαν, τινὲς δὲ καὶ εἰς τὴν Αἰγυπτιακὴν, οὐδεὶς ὅμως μεριμᾷ περὶ ἄλλων ἐπίσης ὠραίων μυθολογιῶν. Σήμερον θὰ γράψωμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς Σκανδιναυικῆς μυθολογίας, ἅτινα θὰ φανῶσι περιέργῳ τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις.

Μυθολογία Σκανδιναυικὴ καλεῖται τὸ θρησκευτικὸν σύστημα, ἡ μᾶλλον τὸ εἰδωλοατρικὸν, τῶν Σκανδιναυῶν, οἵτινες οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν ἢ οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι τῶν χωρῶν, αἵτινες σήμερον καλοῦνται Σουηδία, Νορβηγία, Δανία, καὶ Ἰσλανδία. Ἡ μυθολογία αὕτη, ἣτις ἐπεξετείνετο καὶ μέχρι τῶν ἡπειρωτικῶν τῆς Βαλτικῆς ἀκτῶν, καλεῖται καὶ θρησκεία τοῦ Ὀδίνου, καθόσον ὁ ρηθεὶς Θεὸς ἦτο ὁ κατ' αὐτὴν πάντων ὑπέρτατος.

Ἰστορικῶς ὁ Ὀδίνος, ἀρχηγὸς ὢν Σκυθικοῦ τινος λαοῦ, ὑπῆρξεν ὁ κατακτητὴς καὶ νομοθέτης τῆς βορείου Εὐρώπης. Οὗτος, ὅπως ἀναγκάση τοὺς ἠττηθέντας νὰ ὑπακούωσιν αὐτῷ ἄνευ ἀντιλογίας, προσέλαβε τὸν τίτλον καὶ τὰς τιμὰς θεότητος.

Μυθολογικῶς ὅμως ἦτο ὁ ἀρχαιότατος καὶ πρῶτος τῶν Θεῶν καὶ ὁ κοινὸς αὐτῶν πατήρ. Ἐκάλουν αὐτὸν θεὸν αὐστηρὸν καὶ φοβερόν, πατέρα τῆς σφαγῆς, καταστροφῆς, πυρπολητῆν, βροντοβολοῦντα, δοτήρα τῆς νίκης, ἐμφυστήν τοῦ θάρρους καὶ τῆς τόλμης. Οὗτος ὀρίζει τίνες θὰ φονευθῶσιν ἐν τῇ μάχῃ, ζῆ καὶ κυβερνᾷ τὸ σύμπαν ἀπ' αἰῶνων, ἐπλάσε τὸν

οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ συνέζησεν ἐπὶ τινὰ χρόνον μετὰ τῶν Γιγάντων.

Κατ' ἀρχὰς ἐλατρεύετο ἐν ὑπαίθρῳ ἀνευ ναῶν καὶ ἐπὶ ἀπλουστάτων βωμῶν ἀκολούθως τῷ ἀνήγειρον ναοῦ, ὃν ὁ περιφημότερος ὑπῆρξεν ὁ τῆς Οὐφάλ. Νεοὺς περιήμους ἀνήγειρον αὐτῷ καὶ ἐν Δρονθάιμ καὶ Ἰσλανδίᾳ. Παριστάνετο δὲ κρατῶν ἐν χειρὶ ξίφος. Ὁ Θῶρ καὶ ἡ Φρίγκα ἴσταντο ἀριστερόθεν αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ ὀνόματός του ἐκλήθη ἡ τετάρτη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος *Odensdag*, ἥτοι ἡμέρα τοῦ Ὀδίνου. Ἐπίστευσάν τινες ὅτι οὗτος ἦτον ὁ Ἑρμῆς τῶν Ἑλλήνων. Ἄλλοι ἐξέλαβον αὐτὸν ὡς τὸν Ἄρην, ἕνεκα τῆς ἐπικλήσεώς του πατρὸς τῶν μαγῶν. Πράγματι ὅμως ἦτο ὁ Ζεὺς, καθόσον ἦτο, ὡς εἴρηται, πατήρ τῶν Θεῶν ἀπάντων.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Ὀδίνου ἐτελεῖτο κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔαρος. Κατ' ἀρχὰς προσήνεγκον αὐτῷ ὡς θυσίαν τὰ πρωτόλια τῶν κερπῶν τῆς γῆς, εἶτα ἵππους, κύνες, ἰέρακας, ὄρνιθας καὶ ταύρους, καὶ τέλος θύματα ἀνθρώπινα, ἥτοι 9 θνητοὺς καθ' ἑκάστην ἐνεαετηρίδα καὶ ἐπὶ 9 κατὰ συνέθειαν ἡμέρας. Τὰ δυστυχῆ ταῦτα θύματα ἦσαν ἡ αἰχμαλώτοι, ἂν ἡ θυσία ἐγένετο ἐν καιρῷ πολέμου, ἢ δούλοι, ἂν αὕτη ἐγένετο ἐν καιρῷ εἰρήνης. Πολλάκις ὅμως ἐπιπτεν ἡ ἐκλογὴ καὶ ἐπὶ εὐγενῶν καὶ βασιλέων ἐνίοτε. Ἐπάρχουσι καὶ παραδείγματα ὅτι βασιλεῖς ἔθυσαν τοὺς ἰδίους υἱοὺς εἰς τὸν βωμὸν τοῦ ὑπερτάτου τῶν Θεῶν.

Ἐπὶ τῶν βραχιόνων τοῦ Ὀδίνου ἴστανται πάντοτε δύο κόρακες, λέγοντες αὐτῷ εἰς τὸ οὐδ' ἔτι ἤκουσαν ἢ εἶδον νεώτερον. Ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν καλεῖται Χουγκίν (ἥτοι διάνοια), ὁ ἕτερος Μουμίν, (ἥτοι μνήμη). Ἐκάστην ἡμέραν ὁ Ὀδίνος ἀφίνει αὐτοὺς ἐλευθέρους, οὗτοι δὲ, ἀφοῦ περιέλθωσι τὸν κόσμον, ἐπανακάμπτουσι τὴν ἐσπέραν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ δείπνου παρὰ τῷ Θεῷ.

Ὅποταν τις ἐρανεύετο εἰς τὴν μάχην, οἱ φίλοι καὶ συγγενεῖς ἐρώνουν μετ' ἐνθουσιασμοῦ:

— Βίβη νὰ σὲ δεχθῆ ὁ Ὀδίνος! Εἶθε νὰ ἐνωθῆς μετὰ τοῦ Ὀδίνου!

Ἐκ τινῶν ἐπιταφείων ἐπιγραφῶν καὶ νεκρῶσιν δειξέσεων, ἐξάγεται ὅτι εἰς τινὰ μέρη τοῦ βορρᾶ ὑπῆρχε συνήθεια νὰ συσταίνωσι τῷ Ὀδίνῳ τὰς ψυχὰς τῶν κεκοιμημένων διὰ τῆς ἐξῆς φράσεως.

— Ὁ Ὀδίνος νὰ ἐπιβλέπῃ ἐπὶ σοῦ, ἀγαπητόν μοι τέκνον, ἢ πιστέ μου φίλε, ἢ καλὴ μου ὑπηρέτα.

Δευτέρα κυρία θεότης ἦτον ἡ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσα *Φρίγκα*, ἥτοι ἡ κατ' ἐξοχὴν γυνή. Ἦτο σύζυγος τοῦ Ὀδίνου καὶ ἐσυνώδευεν αὐτὸν εἰς τὰς μάχας. Ἦτο δὲ μήτηρ τοῦ Θῶρ, τῶν ὑποδεστέρων θεοτήτων καὶ τοῦ ἀθροῦ πίνου γένους καὶ Θεᾶ τοῦ ἔρωτος καὶ τῶν ἐγκλημάτων, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἔφορος τῶν γάμων. Ἦτο οὕτως εἰπεῖν ἡ Γῆ, ἡ Ἥρα καὶ ἡ Ἀφροδίτη συγχρόνως. Ἡ ἑορτὴ τῆς ἐτελεῖτο κατὰ τὴν δευτέραν πανσέληνον ἐκάστου ἔτους. Ἔθυσον δὲ πρὸς τιμὴν τῆς χοίρους. Τὸ ὄνομά τῆς ἔλαβεν ἡ ἑκτὴ τῆς ἑβδομάδος ἡμέρα, ἥτοι ἡ παρασκευὴ, κληθεῖσα *Freitag*, ἥτοι ἡμέρα τῆς Φρίγκας.

Τρίτη κυρία θεότης ἦτο ὁ Θῶρ, υἱὸς τοῦ Ὀδίνου καὶ τῆς Φρίγκας, πρὸς τιμὴν τοῦ ὀποίου ἐκλήθη ἄλλη τῆς ἑβδομάδος ἡμέρα, ἡ πέμπτη. (α) Οὗτος ἦτο ὁ Θεὸς τῆς βροντῆς, ὁ κύριος τῶν αἰθέρων, ὁ διεθυντὴς τῶν θελητῶν, ὁ διαχειριστὴς τῶν κεραυνῶν, ὁ ρυθμιστὴς τῶν ὥρων τοῦ ἐνιαυτοῦ. Οὗτος ἐνίκησε τοὺς γίγαντας καὶ μάχεται πρὸς τὸν μέγαν ὄφιν, ἐχθρὸν Θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων, ἀλλὰ δὲν θελεῖ νικᾶσαι αὐτὸν ἢ κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν, ὅτε θέλει δι' ἐνὸς κερανοῦ ἀναγκάση αὐτὸν νὰ ὀπισθοχωρήσῃ 9 βήματα καὶ μετὰ

[α] Καὶ σήμερον ἐτι οἱ Ἄγγλοι καλοῦσι τὴν τετάρτην *Wednesday* τὴν πέμπτην *thursday*, τὴν παρασκευὴν *friday*. Τὰ ὀνόματα ταῦτα ἔφερον εἰς τὴν Ἀγγλίαν οἱ Δανοὶ ἐπὶ τῆς κατακτησεὶς των.

τοῦτο θέλει τὸν ἀποκτείνειν ὀλοσχερῶς. Ὁ Θῶρ εἶναι ὁ Μίθρας τῶν Περσῶν, ἕνεκα τῆς κατὰ τοῦ κακοῦ αἰωνίας αὐτοῦ ἐπιθέσεως.

Αἱ τρεῖς αὗται θεότητες ἀπετέλουν τὴν Σκανδιναυικὴν Τριάδα καὶ ἦσαν μέχρι σημείου τινὸς τὰ σύμβολα τῆς δημιουργικῆς δυνάμεως, τοῦ παραγωγοῦ ἔρωτος καὶ τῆς συντηρούσης διανοίας τῶν νεωτέρων Σαισιμωιστῶν (α).

Μετὰ τοὺς τρεῖς τούτους Θεοὺς εἶποντο αἱ δευτερεύουσαι θεότητες, αἵτινες ἦσαν 24, ἥτοι δώδεκα Θεοὶ καὶ δώδεκα Θεαί ὑπακούοντες πάντες τῷ Ὀδίνῳ, ὅστις ἦν πάντων τῶν πραγμάτων ἡ ἀρχή. Οἱ σεβαστότεροι τῶν Θεῶν τούτων ἦσαν ὁ Νιόρδ, ἀντιστοιχῶν μετὰ τὸν Ποσειδῶνα, ὁ Βάλδερ, ἀντιστοιχῶν μετὰ τὸν Ἀπόλλωνα, ὁ Βραγγέ, Θεὸς τῆς εὐγλωττίας, ἡ Ἰδοῦνα, σύζυγος του καὶ φύλαξ τῶν μῆλων τῶν ἀνανεούντων τοὺς τρώγοντας αὐτὰ Θεοὺς, ὁ Χάϊμδαλ, φύλαξ τῆς ἐνούσης τὴν γῆν μετὰ τὸν οὐρανὸν γερύρας, ὁ Φράϋ, ὁ τῶν Θεῶν πάντων γλυκύτερος, καὶ ἡ Φρέϋα, ἡ γλυκυτάτη καὶ ἐρασιμωτάτη τῶν Θεαινῶν. Τούτοις προσθετέον τὸν Χόδερ, θεὸν τυφλὸν καὶ ἰσχυρώτατον, κλπ.

Ὁ Λόκε ἦτο Θεὸς τοῦ κακοῦ. Ἔσχε δὲ τρεῖς υἱοὺς παρὰ τῆς γιγαντιοῦ γυναικὸς Ἀγκερβόδης, τὸν λύκον Φένρης, τὸν μέγαν ὄφιν Μιδγάρδ, καὶ τὸν Χέλαν, ἥτοι τὸν Θάνατον, ὃ ἀνετίθη ἡ διοίκησις τῶν ἐνέα κόσμων τῆς κολάσεως.

Ὁ μεταξὺ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ δαίμονος ἀγῶν ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν γέννησιν μυριάδων μύθων, ὅτε μὲν εὐφυνῶν, ὅτε δὲ ἀνοήτων, οὗς συντομίας χάριν ἀναγκαζόμεθα νὰ παραλείψωμεν.

Ἡ αὐλὴ τῶν Θεῶν συνήρχετο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τινὰ μελίαν, τὸ μέγιστον τῶν

[α] *Saint-Simonisme* ἡ Σαισιμωισμὸς, καλεῖται ἡ θεωρητικὴ διδασκαλία τοῦ Ἀγ. Σίμωνος, ἔχουσα ὡς βᾶσιν τὴν σύστασιν κοινωνικῆς ἱεραρχίας, στηριζομένης ἐπὶ μόνῃς τῆς ἀξίας καὶ ἰκανότητος.

δένδρων, ἧς οἱ κλάδοι ἐκάλυπτον τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ κόσμου, ἡ δὲ κορυφή ἔθιγε τὸν οὐρανόν. Ἡ μελία αὕτη ἔχει τρεῖς μεγάλας ρίζας, ὧν ἡ μία φθάνει μέχρι τῆς κολάσεως. Ἐπί τῶν κλάδων τῆς ἀναπαύεται ἀετός, οὕτως τὸ διορατικὸν βλέμμα ἀνακαλύπτει τὰ πάντα. Σκίουρός τι ἀνέρχεται καὶ κατέρχεται δινηκῶς εἰς αὐτήν, ὅπως ἀναφέρει τῷ ἀετῷ τὰ πάντα. Ὅσοις διάφοροι περικυκλοῦσι τὸν κορμὸν τῆς καὶ πειρῶνται ἀδιακόπως νὰ καταστρέψωσιν αὐτόν. Ὑπὸ τὴν ἐτέραν τῶν ριζῶν τῆς ῥέει πηγή, ἐν ἧ κρύπτεται ἡ σοφία ἐν ἐτέρα πηγῇ, περιεχούση τὰ παρελθόντα πάντα, τρεῖς παρθέναι ἀντλοῦσιν ἀενάως πολύτιμον ὕδωρ, δι' οὗ ποτίζουσι τὴν μελίαν. Τὸ ὕδωρ τοῦτο διατηρεῖ τὴν καλλονὴν τῶν φύλλων τῆς. Ἀφοῦ τὸ ὕδωρ δροσίση τοὺς κλάδους τῆς, ἐπαναπίπτει εἰς τὴν γῆν καὶ σχηματίζει οὕτω τὴν δρόσον, ἐξ ἧς αἱ μέλισσαι κατασκευάζουσι τὸ ἑαυτῶν μέλι. Αἱ τρεῖς αὗται παρθέναι εὐρίσκονται πάντοτε ὑπὸ τὴν μελίαν προσδιορίζουσι δὲ τὰς ἡμέρας καὶ τὴν ἡλικίαν τῶν θνητῶν. Αἱ τρεῖς παρθέναι καλοῦνται Παρελθόν, Παρόν, Μέλλον. Ἀντιστοιχοῦσι δὲ πρὸς τὴν Κλωθῶ, Λάχαισιν καὶ Ἀτροπον τῶν Ἑλλήνων. Μὲ ἐν ὄνομα δὲ καλοῦνται Βαλχειρίαί.

Κρέτας τῶν Θεῶν καλεῖται ἐν τῇ Σκανδιναυικῇ μυθολογίᾳ ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ὤρισθη ἡ καταστροφή τῶν ὄντων. Προηγήθησεται αὐτῆς ὁ μέγας χειμῶν, καθ' ὃν ἡ χιών θέλει καταπίπτει ἐκ τῶν τεσσάρων γωνιῶν τοῦ κόσμου. Ἡ ἐποχὴ ἐκείνη ἐστὶ ἐποχὴ πολέμων καὶ ἐγκλημάτων. Κατὰ τὴν προσέγγισιν τῶν θεοτήτων τοῦ κακοῦ, ὁ ἀλέκτωρ ὁ ἔχων τὴν κυρτάσιαν χρυσῆν, θέλει καλέσει τοὺς Θεοὺς καὶ τοὺς ἥρωας εἰς τὴν μάχην· εἰς τὴν φωνὴν του θέλει ἀντιφωνήσει ὁ ὑπὸ τὴν χθόνα μέλας ἀλέκτωρ ἐκ τοῦ μεγάρου τοῦ θανάτου. Ὁ λύκος Φένρης θέλει καταδροχθίσει τὴν Σούνναν, Θεῶν τοῦ Ἡλίου ἕτερον ἐκτρομα θέλει φάγει τὴν Σελήνην· οἱ ἀστέρες θέλουσι σβεσθῆ ἢ θάλασ-

σα θέλει καλύψει τὴν γῆν καὶ ὁ μέγας ὄφις, μεταμορφούμενος εἰς φοβερὸν φάσμα, θέλει ἐμμέσει ποταμοὺς δηλητηρίου. Εἰς τὸν ἕλγον τῆς σάλπιγγος τοῦ Χάϊμδαλ, θέλει συγκροτηθῆ γενικὴ μάχη. Ὁ Φένρης θέλει ἀνοίξει τὸ φοβερὸν τοῦ στόμα καὶ θέλει καταπίει τὸν Ὀδίνον, ἀλλ' ὁ Βιδάρ θὰ διακρήξῃ τὰς φοβεράς ἐκείνου σιαγῶνας, αἵτινες φθίνουσιν ἀνοιγόμεναι ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁ Ὄωρ, ἀφοῦ φονεύσει τὸν μέγαν ὄφιν, θὰ ἀποθάνῃ ἐκ τοῦ δηλητηρίου του. Ὁ Λόκε καὶ ὁ Χάϊμδαλ, ὁ Τύρ καὶ ὁ κύων Γκάρμε θ' ἀλληλοσφαγῶσιν. Ὁ Φρέϋ φονευθήσεται ὑπὸ τοῦ Σουρτούρ, ὅστις μετὰ τῶν πνευμάτων τοῦ πυρός θὰ πηδήσῃ ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ οὐρανοῦ καὶ θὰ πυρπολήσῃ τὴν γῆν πᾶσαν.

Θέλει ἀνακύψῃ τότε ἐκ τῆς θαλάσσης νέα γῆ, ὠραία, εὐφοροὶ καὶ μειδιῶσα. Θέλουσι κατοικήσει αὐτὴν ὁ Μόδε καὶ ὁ Μάγκουε. Ὁ Βάλδερ καὶ ὁ Χόδερ θέλουσιν ἐπανακάμψῃ ἐκ τοῦ ἄδου, διηγούμενοι τὰ παθήματά των. Ὁ Βιδάρ καὶ ὁ Βόλε, διαμένοντες ἀβλαβεῖς ἐν τῇ γενικῇ καταστροφῇ, θέλουσι κατοικήσει τὰς πεδιάδας τῆς Ἰδης, ἐνθα ὑπῆρχε τὸ τῶν Θεῶν ἐνδιαίτημα· ἡ μονογενὴς δὲ τῆς Σούννας θυγάτηρ, ἀκολουθοῦσα τῆς μητρὸς τῆς τὰ ἔχνη, θέλει φωτίσει τὸν νέον κόσμον.

Κατὰ τὴν ρηθεϊσαν μυθολογίαν ὑπῆρχον δύο παράδεισοι διὰ τοὺς δικαίους καὶ δύο κολάσεις διὰ τοὺς ἀμαρτωλοὺς. Ὁ πρῶτος παράδεισος ἦτο τὸ ἀνάκτορον τοῦ Ὀδίνου, καλούμενον Βαλχάλλα, ἐνθα ἐγένοντο δεκτοὶ πάντες ὅσοι ἔχυσαν τὸ αἷμά των ἐν ταῖς μάχαις ἀπὸ κτίσεως κόσμου μέχρι συντελείας αὐτοῦ καὶ ἀναδύσεως τοῦ ἐτέρου· ἐν τῷ διαίτηματι ἐκείνῳ οἱ ἥρωες θέλουσιν ἔχει τὴν διασκέδασιν νὰ ὑπλίζωνται, νὰ παρατάσσονται εἰς μάχην, καὶ νὰ κόπτωσιν ἀλλήλους εἰς τεμάχια. Ἀμα ὅμως ἡ τοῦ γέυματος ὥρα προσεγγίζει, πάντες οὗτοι, ἀνευ οὐδεμιᾶς πληγῆς, θέλουσιν ἐριπποὶ μεταβαίνει εἰς τὴν

μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Ὀδίνου, ὅπως φάγωσι καὶ πίωσι. Καὶ τοι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν θὰ εἶναι ἄπειρος, ἀρκεῖ διὰ πάντας εἰς ἀγριόχοιρος. Ἀφοῦ δὲ πάντες χορτασθῶσιν, ὁ ἀγριόχοιρος ἀκέραιος θέλει ἀποσύρεται ἀπὸ τῆς τραπέζης. Θὰ πίνουσι ζῦθον καὶ ὑδρόμελι· μία μόνη αἴξ, ἧς τὸ γάλα ἐστὶ ὑδρόμελι, θὰ ἀρκεῖ ὅπως μεθύσῃ ἅπαντας τοὺς ἥρωας· τὰ κρανία τῶν παρ' αὐτῶν φονευθέντων ἐχθρῶν θέλουσι χρησιμεύει αὐτοῖς ὡς κύλικες. Μόνος ὁ Ὀδίνος, καθήμενος εἰς ἰδιαιτέραν τράπεζαν, θὰ τρέφεται διὰ μόνου οἴνου. Οἱ ἥρωες θέλουσιν ὑπηρετεῖσθαι ἐν τῇ τραπέζῃ ὑπὸ ὀμάδος παρθένων. Τοιαύτη ἐστὶν ἡ μακαριότης τῶν λαῶν τοῦ Βορρᾶ ἐν τῷ παραδείσῳ.

Ὁ ἕτερος παράδεισος ἦτο μέγαρον καλυπτόμενον ὑπὸ στέγης χρυσοῦς, ὅστις εἶδει νὰ οἰκοδομηθῆ ἀφ' ἑαυτοῦ μετὰ τὴν τοῦ κόσμου καταστροφήν. Ἐν αὐτῷ οἱ ἥρωες, μετὰ τὴν ἀνανέωσιν πάντων τῶν πραγμάτων, θὰ ἔμενον αἰώνως.

Αἱ δύο κολάσεις ἦσαν αἱ ἐξῆς.

Ἡ πρώτη ἐκαλεῖτο *Νιφλχάιμ*, ἦτοι διαμονὴ τῶν ἐνόχων, εἶδει δὲ νὰ διαρκέσῃ μέχρι τῆς ἀνανεώσεως τοῦ κόσμου.

Ἡ δευτέρα, ἧτις εἶδει νὰ ἐγερθῆ μετὰ τὴν ἀνανέωσιν, ἐκαλεῖτο *Ναστρὸνδ*, ἦτοι κοιλὰς τοῦ θανάτου, καὶ εἶδει νὰ διαρκέσῃ αἰώνως.

Ἐδδα ὀνομάζεται τὸ βιβλίον τὸ περιέχον τὰ δόγματα καὶ τὰς θρησκευτικὰς δοξασίας τῆς Σκανδιναυικῆς μυθολογίας.

Οἱ Σκάλδοι ἦσαν οἱ ποιηταὶ καὶ ἱερεῖς τῆς θρησκείας ταύτης, ἀντιστοιχοῦντες πρὸς τοὺς Δρυΐδας τῶν Γαλατῶν καὶ τοὺς Βάρδους τῶν Βρετανῶν. Ἡ ποίησις ἦτο τὸ μόνον εἶδος τῆς φιλολογίας, ὅπερ οἱ λαοὶ ἐκείνοι ἐκαλλιέργουν καὶ τὸ μόνον μέσον δι' οὗ μετέδιδον τοῖς μεταγενεστέροις τὰς μεγάλας πράξεις τῶν βασιλέων των, τὰς νίκας τῶν λαῶν καὶ τὴν μυθολογίαν τῶν Θεῶν. Οἱ Σκάλδοι ἐτιμῶντο με-

γάλως παρ' αὐτῶν, καὶ πολλὰκι· οὗτοι κατήγοντο ἐκ διαστήμων οἰκογενειῶν ἢ καὶ ἡγεμονικῶν ἐτι. Οἱ βασιλεῖς εἶχον πάντοτε Σκάλδους τινὰς εἰς τὴν αὐλήν των. Ἐν τοῖς συμποσίοις ἐλάμβανον οὗτοι θέσιν τιμητικὴν καὶ πολλάκις ἀνετίθετο αὐτοῖς ἡ διεξαγωγὴ σπουδαίων ὑποθέσεων. Ὅταν οἱ βασιλεῖς ἐξεστράτευον, ἐσυνοδεύοντο ὑπὸ τῶν Σκάλδων, οἵτινες, μάρτυρες αὐτόπται τῶν πράξεων των, ἐξύμνον αὐτὰς ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης καὶ ἐνεθάρρυνον τοὺς μαχητάς. Τοιοῦτοι ποιηταὶ ἡγούουν τὴν κολακείαν, οὐδ' ἐξύμνον τοὺς ἡγεμόνας ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε, εἰμὴ μόνον διὰ πράξεις μεγάλας καὶ πασιγνώστους. Βασιλεὺς τις τῆς Νορβηγίας, ἐν ἡμέρᾳ μάχης, ἐκάλεσε παρ' ἑαυτῷ πολλοὺς Σκάλδους καὶ εἶπεν αὐτοῖς :

— Δὲν θὰ διηγηθῆτε τί ἠκούσατε, ἀλλὰ τί ἰδίους ὄμμασιν εἶδετε.

Τὰ ποιήματα τῶν Σκάλδων ἦσαν τὰ μόνα ἱστορικὰ μνημεῖα τῶν λαῶν τοῦ Βορρᾶ καὶ εἰς αὐτὰ ὑπάρχει πᾶν εἰ τι γινώσκωμεν περὶ τῆς ἀρχαίας τῶν λαῶν τούτων ἱστορίας.

Ἡ τοῦ Ὀδίνου θρησκεία εἶχε κύριον καὶ μόνον σχεδὸν σκοπὸν, νὰ ποιήσῃ τοὺς ὀπαδοὺς τῆς πολεμιστὰς γενναίους. Ὁ Ὀδίνος ἦτο, ὡς προσέφημεν, παγκόσμιος πατήρ. Αὐτὸς ἔπεμπε τὰς Βαλχειρίας ἵνα ἐκλέξωσι τοὺς ἐν τῇ μάχῃ φονευθησομένους. Ὁ θάνατος οὗτος, ὁ ἄλλως τε ἀναπόφευκτος, ὠδήγει εἰς τὸν Παράδεισον τῆς Βαλχάλλας. Διὰ τοῦτο ὁ Βαλέριος Μάξιμος γράφει : « Ἐφώρμουν οἱ Κίμβροι εἰς τὴν μάχην, ὡς μέλλοντες νὰ ἐξέλθωσι τοῦ βίου ἐνδόξως καὶ εὐτυχῶς· παρεπονούντο δὲ διὰ τὰς ἀσθενείας, φοβούμενοι μὴ ἀποθάνωσιν ἐξ αὐτῶν ἐλεεινῶς καὶ ἀδόξως ».

Σκάλδος τις, ὑμνήσας φονευθέντα βασιλέα, ὅστις πολλάκις ἠνδραγαθήσῃ, θέτει εἰς τὸ στόμα του τὰς ἐξῆς λέξεις : « Συνεπλάκηνεν. Τοῦτο μὲ κάμνει πάντοτε νὰ γελῶ, διότι γινώσκω ὅτι ἐν τῷ ἐνδιαίτηματι τοῦ Ὀδίνου

μοί ετοιμάζεται θρανίον. Εκεί θέλωμεν πίνει τὸ ὑδρόμελι εἰς τὰ κρανία τῶν ἐχθρῶν». Ἐπειροσ, Σκάλδος, θέλων νὰ παραστήσῃ τὸν ἐνδοξον θάνατον ἐτέρου Σκανδιναυοῦ βασιλέως, γράφει: «Ἐπεσον, ἐγέλασεν, ἐξέπνευσεν».

Ὅποταν λαός τις ἐμπορεῖται ὑπὸ τοιοῦτου ὀρηκτικῶν ἐνθουσιασμοῦ καὶ πεποιθήσεως ἐπὶ τοιαύταις ἀμοιβαῖς μετὰ θάνατον, ἀδύνατον νὰ μὴ ἀποβῇ τρομερός ἐν ταῖς μάχαις, ἀνίκητος. Καὶ τοιοῦτοι ὑπῆρξαν οἱ Σκανδιναυῖοι λαοί, ἐφ' ὅσον ἐλάτρευον τοὺς ἀρχαίους θεοὺς των.

ΤΟ ΘΑΥΜΑ.

(Διήγημα ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ)

Ἐν τινὶ τῆς Ἀνδαλουσίας πόλει ὑπῆρχε νέος ἐλευθερίων ἠθῶν, εὐγενής καὶ ὠραῖος, καλούμενος Δὸν Γαρτζίας. Ἡ ἐλευθεριότης του ἦτον μεμιγμένη μεθ' ὑπερηφανείας καὶ κακῶς ἐννοουμένης εὐλαβείας· μὴ ἐκπαιδευθεὶς δὲ συστηματικῶς, ἐστερεῖτο φώτων καὶ κρίσεως, οὐδὲ διέκρινε τὸ ἀγαθὸν τοῦ κακοῦ ἢ τὸ ἀληθές τοῦ κιδδήλου.

Ἐπειδὴ ὁμοῦ οἱ ἐξώλεις καὶ προώλεις πάντες ἔχουσι τὴν οἰκτρὰν ἰδέαν ὅτι ὅπως τις ἀποβῇ δίκαιος καὶ ἐνάρετος, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ διαγῇ τιμίως, ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ τύχῃ τῆς συγχωρήσεως συνεπιείᾳ ἐξωτερικοῦ τινος εὐλαβεῖς σημείου, διὰ τοῦτο καὶ ὁ νέος ἐκεῖνος ἐθάμαζε τακτικῶς εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ πολλάκις ἠτπάζετο τὰς χεῖρας τῶν ἱερέων, ἠκροάζετο τῶν διδασκῶν τῶν ἱεροκλήρικων, τῶν ἐσπερινῶν καὶ τῶν λειτουργιῶν, παρηκολούθει ἐν ταῖς τελεταῖς καὶ λειτανεῖαις, καὶ οὐδέποτε παρέλειπε νὰ σπεύσῃ νὰ ἀκροασθῇ τὸν βίον ἀγίου τινός ἢ ἀγίας, ἀφηγούμενον ὑπὸ τινος κρονολήρου μοναχοῦ· ἐξεπλήσσετο δὲ πρὸ πάντων κούων τὰ θαύματα τῶν ἁγίων, οἷον τὴν ἐκ τινος πέτρα· ἀνάβλητιν ὕδατος, τὴν

διὰ προσταγῆς κατάπαυσιν τῶν θελλῶν καὶ ἀνέμων, τὴν διάβασιν ποταπῶν ἀνευ γεύρας ἢ λίμβου, τὴν ἐκ τῶν τάφων ἀνέγερσιν τῶν νεκρῶν, τὴν ἀποζήσανσιν ἐλῶν καὶ λιμνῶν, τὴν μετακίνησιν ὄρεων κτλ. Ταῦτα ἦσαν δι' αὐτὸν θαύματα μέγιστα καὶ ἐκπληκτικά, διόπερ καὶ οὐδένα ἐσέβετο ἅγιον μὴ θαυματουργοῦντα.

Πολλάκις ἤκουσεν ὅτι ὁ Ἅγιος Ἀντώνιος ἐποίει δεκατρία καθ' ἑκάστην θαύματα· ἤκουε πρὸς δε μετὰ θάμβους περὶ τοῦ Ἀββᾶ Φραγκίσκου, ὅστις ἐξήγαγεν ἀπὸ τῆς περισκελίδος τοῦ Διαβόλου τασαύτας ψυχὰς, καὶ περὶ τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως, ὅστις ἔκαστε ζῶντας τοὺς μάγους, αἰρετικούς καὶ κακοὺς ἀνθρώπους. Μετὰ ἰδιαζούσης ὁμοῦ ἀγαλλιάσεως ἀνεγίνωσκε τὸν βίον τοῦ θαυματουργοτάτου τῶν ἁγίων Ἀγ. Φερρερίου, ὅστις, ἐξασκῶν αὐτοκρατορικὴν ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῆς φύσεως, ἐθαυματούργει ἀενάως ἐν πάσει ὥρᾳ καὶ στιγμή. Τῷ ἐπῆλθε λοιπὸν ἡ ἰδέα νὰ μιμηθῇ τοὺς θαυματουργοὺς ἐκείνους ἁγίους, οἵτινες ἀπέβησαν μάλιστα τῶν ἰατρῶν καὶ χειρουργῶν.

Καὶ δὴ ἐνόμιζεν ὅτι ἀκούει τὸν κῶδωνα τοῦ Ἀγίου Βικεντίου, εἰς τὸν ἦχον τοῦ ὁποῦο συνέρρεον πολλοὶ εὐλαβεῖς, ὅπως αἰτήσονται παρ' αὐτοῦ θαύματα· ἐνόμιζεν ὅτι βλέπει περὶ ἑαυτὸν πυκνὸν πλῆθος εἰς ὃ διένειμε θαύματα, ὡς περὶ ὁ δεκανεὺς διανέμει τὴν σοῦπαν τοῖς στρατιώταις· ἐνόμιζε τέλος ὅτι βλέπει ἀνθρώπους αἰωρουμένους εἰς τὸ κενὸν τῆ προσταγῆς του.

Ὅτ' ἐδίδεν ἓνα βραχίονα, ἓνα πόδα, ἢ ἓνα ὀφθαλμὸν, ἂν ἠθέλητο νὰ τελέσῃ καὶ αὐτὸς θαῦμα τι, διότι θὰ ἐθεωρεῖτο ὡς ἅγιος καὶ ἐν μόνον ἂν ἐτέλει τοιοῦτον: τῷ εἶπον ὁμοῦ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται τὸ θαυματουργεῖν, ἢ μόνον τοῖς ἀγιότητά τελείαν κεκτημένοις, ὅσοι δὲ στεροῦνται αὐτῆς, δὲν δύνανται νὰ θαυματούργωσι.

Ταῦτα τῷ εἶπεν ὁ πατὴρ Βλάσιος, ὁ ἰδρυτὴς τοῦ Τάγματος τῶν Φραγκισκανῶν, ἐν ἐσέβετο μεγάλως ὁ Γαρτζίας.

— Τὸ κατ' ἐμὲ, τῷ εἶπεν ὁ Βλάσιος, εἶμαι ἁμαρτωλός· ὁμοῦ πρὸ ἐπιταξίας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ περιπλανῶμαι μετὰ τὸ δισάκκιον, καὶ μολοντοῦτο δὲν κατῶρθωσα ἔτι νὰ τελέσω ἐν καὶ μόνον θαῦμα.

— Ἄλλ' ὅπως ἐγὼ καταρῶσω τοῦτο, ἠρώτα ὁ Γαρτζίας, τίνα μέσα με συμβουλεύετε νὰ μεταχειρισθῶ;

— Νὰ πίνετε πάντοτε ὕδωρ, νὰ τρώγετε σπικνίως, ν' ἀποφεύγετε ἐπικίνδυνα συναντήματα, νὰ ἐγκραταλείψητε τὰς γυναῖκας, τὰ παιγνιόχαρτα καὶ τὸν οἶνον, νὰ ποιεῖτε μετανοίας, νὰ νηστεύηται, νὰ προσεύχησθε, ἰδοὺ αἱ βαθμίδες, δι' ὧν θ' ἀνέλθητε εἰς τὴν ἀγιωσύνην.

Ὁ Δὸν Γαρτζίας ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν.

— Διὰ τῶν μέσων τούτων δὲν πιστεύω ὅτι φθάσει τις ταχέως εἰς τὴν ἀγιότητα. Νὰ προσεύχωμαι καὶ νὰ κάμνω μετανοίας, ἴσως δὲν εἶναι πολὺ ἐπαχθές· νὰ ἐγκαταλείψω τὸν οἶνον καὶ τὰ παιγνίδια... ἔστω, γίνεται καὶ τοῦτο· ἀλλὰ νὰ ἐγκαταλείπω καὶ τὰς γυναῖκας... τοῦτο θὰ εἶναι ὀλίγον βαρὺ.

Ἄλλ' ὁμοῦ ὁ πόθος τοῦ θαυματουργῆσαι κατέστη δι' αὐτὸν μανία· εἶπε λοιπὸν μετὰ τινὰ σκεψίν:

— Ἀπεράστια! Ἡρέπει νὰ τελέσω ἐν θαῦμα! Δυσκολία ὑπάρχουσι πρὸς τοῦτο, ἀλλ' ὅχι καὶ τόσῳ μεγάλα, ὅση θὰ ἦ ἢ ἐκ τῆς τελέσεως τοῦ θαύματος ἀγαλλίασις. Καὶ ἂν ἐπρόκειτο ἔτι νὰ σκάσω, θὰ προστίμων τοῦτο παρὰ νὰ μὴ ἀποβῶ ἅγιος. Ὅταν λέγω τι, δὲν τῷ λέγω εἰς μάτην, εἰς δὲ Ἰσπανός εὐγενής, ὁπότεν ἀποφασίζῃ τι, ὑπὸ οὐδενὸς ἀναγκαιτίζεται προσκόμματος.

Ἄμ' ἔπος ἄμ' ἔργον. Καταλιπὼν γυναῖκας, διασκοδάσεις, παιγνίδια καὶ λοιπὰς ἀπολαύ-

σεις τοῦ βίου, ἀνεχώρησεν αἴφνης μεταβάς εἰς πεδιάδα ἀφιλιζενον καὶ ἔρημον, καὶ ἐκεῖ ἀνήγειρε καλύβην χονδροειδῆ ἐκ καλάμων καὶ κλάδων ἰτέας. Δεξιόθεν τῆς καλύβης ὑψοῦτο βράχος ἕρκος, ἀπορρώξ, καὶ μικρός, παρὰ πόδας τοῦ ὁποῦο ὑπῆρχε πεδιάς κατάφυτος ἐξ ἀγριοχόρτου. Ἀριστερόθεν ὑπῆρχε βαθὺς καὶ εὐρύς ποταμός· ἐν ἔφρασσον βρύα καὶ σπάρτοι. Ἐν τῇ θέσει ἐκεῖνη ἀπεράστισεν ὁ Δὸν Γαρτζίας· νὰ ὑποφέρει, διάγων εἶον αὐστηρὸν ἐρημίτου, ὅπως πάσῃ θυσίᾳ καταστῆ ἅγιος. Ἐγκατεστάθην λοιπὸν ἐν τῇ ἐρημίᾳ ἐκεῖνη, ἀφοῦ μετεχειρίσθη πάντα τὰ μέσα πρὸς προφύλαξιν αὐτοῦ ἐκ τῆς βροχῆς καὶ τῶν ἠλιακῶν ἀκτίνων. Μετὰ τὰς προκαταρκτικὰς ταύτας ἐργασίας, ζώνεται διὰ χονδροειδοῦς σχοινοῦ κατὰ τὸ σύστημα τῶν ἀναχωρητῶν, περιπατεῖ γυμνόπους ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, τὴν δὲ κεφαλὴν καλύπτει δι' ἀχυρίνου πύλου.

Σὺν ταῖς ἔξεσι καὶ ταῖς συνηθείαις ἠλλαξε καὶ τρόπον τοῦ ζῆν. Ἐνῶ πρὶν κατεκλίνετο ἐπὶ μαλακοῦ ἐκ πτερῶν στρώματος καὶ ἐτρέφετο διὰ πολυτελῶν ἐδεσμάτων καὶ οἴνων πολυτίμων, νῦν τρέφεται διὰ χόρτων καὶ πίνει ποτάμιον ὕδωρ, κοιμώμενος ἐπὶ τοῦ σκληροῦ ἐδάφους, καὶ ἐνδυόμενος τὸ κιλίκιον (α).

Ἀπὸ τοῦ παρακειμένου βράχου ἐλάμβανε πολλάκις ἐπὶ τῆς ράχως ὀγκωδέστατον λίθον, οὗ τὸ βάρος δὲν τὸν ἀπεδείλια ποσῶς, καὶ τὸν μετέφερον εἰς δύο μιλίαν ἀπόστασιν, εἴτα ἐπανέφερον αὐτὸν εἰς τὴν θέσιν του, περιρροῦμενος ὑπ' ἰδρωτός καὶ κατάκοπος.

Ἄλλοτε, ἰστάμενος ἄρθιος ἐπὶ τοῦ βράχου, ἠτένιζε διαρκῶς τὸν οὐρανόν, ἐγείρων τὸν ἓνα του πόδα καὶ κρατῶν αὐτὸν μετέωρον, ἐπέριπτε δὲ τὸ θῆρος ἅπαν τοῦ σώματός του εἰς τὸν ἕτερον, ἐπὶ μίαν ἢ δύο ὥρας. Ἄλλοτε ἔμεινε ἀκίνητος ὁλόκληρον ἡμέραν. Ἄλλοτε

(α) Τρίγωνον ὄψασμα φορούμενον κατάσκαρα ὑπὸ τῶν ἀσκητῶν ἢ ἄλλων ὑπὸ μετάνοιαν διατελούντων. Σ. Μ.

εφορτώνετο μέγαν δένδρου κορμόν και διέ-
τρεχε δρομαίως Ικανόν διάστημα. *Αλλοτε
βλέπων νέφη μυιών η οσφρων, ἐτίθετο ἐν μέσῳ
αὐτῶν τὰ έντομα ταῦτα ἐχύνοντο τότε κατὰ
τοῦ λαιμοῦ, τῶν χειρῶν η τοῦ προσώπου
του και τὸν ἔστιζον η τὸν ἔδακνον, ἀλλ' ἐκεί-
νος ὑπέφερε χριστιανικῶς, χωρὶς ν' ἀποδιώ-
κη αὐτὰ η νὰ ὑπεραστίζηται τὸ πρᾶπαν ἐν
τούτοις οἱ νυγμοὶ αὐτῶν τῷ ἔσχιζον η τῷ
διηρέθιζον τὸ δέρμα. *Αλλοτε ἔθετεν εἰς τὰ
ὄτά του στάχεις η ἀκάνθας, ἐντὸς δὲ τῆς
περισκελίδος του μυακάνθας η ἀκαλήρας η
δράκα μυρμηκῶν, ὅπως ὑποστῆ τὰ κεντή-
ματα αὐτῶν, και ἄλλας διαφόρους τοιαύτας
ἐφευρέσεις ἐποίει πρὸς μετάνοιαν και ἀγί-
σμόν.

Τὰ σκληρότητας ταύτας ἐνίσχυσε δι' ἰσχυ-
ρῶν κανονοσοιχιῶν, συγκειμένων ἐκ χιλίων
Πάτερ ἡμῶν καθ' ἐκάστην και μυρίων Θεοτόκε
Παρθένε.

Ταῦτα πάντα, παραλαβοῦσα, διέσπειρεν η
φύμη ἐν τε τῇ πόλει και ταῖς κώμαις, πάντες
δὲ ἐπίσθησαν ὅτι ὁ Δὸν Γαρτζίας μετεβλή-
θη εἰς ἅγιον και λόγος πολὺς ἐγένετο περὶ
αὐτοῦ.

Ὀλίγον μακρὰν τῆς καλύβης τοῦ ἀσκητοῦ
μικρῆς ἔζη κομψὴ και νεαρὰ χήρα, κεκοσμημένη
ὑπὸ πολλῶν προτερημάτων, και καταγομένη ἐξ
οἰκογενείας ἀν οὐχὶ πλουσίας, τοῦλάχιστον
ἐντίμου. Μεταβαίνουσα αὐτῇ συνεχῶς εἰς τὴν
πόλιν, εἶχεν εἶδει τὸν Γαρτζίαν και, χάρις τῇ
καλλονῇ του και τοῖς ἄλλοις αὐτοῦ προτερη-
μασιν, ἠράσθη αὐτοῦ. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἤκουε
πολλὰ νὰ διαδίδωνται κατ' αὐτοῦ και τῶν
ἡθῶν του, ἠπέσχε τοῦ νὰ δηλώσῃ αὐτῷ τὰ
αἰσθηματὰ τῆς, ὡς οὐτα νέα τιμῖα και ἀξιο-
πρεπῆς. Ἄλλ' ἀφοῦ ἐκεῖνος ἐγένετο ἀσκητῆς,
η φαντασία τῆς ἐξήφθη πλειότερον και ἐπό-
θησε δικαῶς νὰ ἴδῃ αὐτόν και νὰ τῷ ὁμι-
λήσῃ.

Μιὰ τῶν ἡμερῶν λοιπὸν, λαβοῦσα μεθ'

ἐαυτῆς συγχωρικόν τῆς τινὰ, μετέβη παρὰ τῷ
Γαρτζία. *Ἀμα ὁ Γαρτζίας εἶδε μακρόθεν τὴν
Κυτερίαν (οὕτως ἐκαλεῖτο ἡ χήρα), ἠτοιμά-
σθη νὰ κρυβῆ, ὅπως ἀποφύγῃ τοιαύτην συ-
νάντησιν· ἀλλ' αὐτῇ τὸν καλεῖ εὐγενῶς, οὗ-
τος δὲ ἴσταται ἐρωτῶν αὐτὴν τί ζητεῖ. Τότε
η Κυτερία ὑπολαβοῦσα εἶπεν :

— Ἡ φύμη τῆς ἀγιότητός σας, μεγαλο-
πρεπῶς πανταχοῦ διαδοθεῖσα, με ὤθησε νὰ
ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ὅπως σᾶς παρακαλέσω νὰ
δεηθῆτε τῷ Θεῷ ὑπὲρ ἐμοῦ, και παρακαλέσητε
αὐτόν νὰ μοὶ κάμῃ χάριν τινά...

— Ἄν ζητεῖτε, Κυρία μου, θαύματα,
διέκοψεν αὐτὴν ὁ ἀσκητῆς, ἐπὶ τοῦ παρόντος
δὲν ὑπόσχομαι ὅτι θὰ τελέσω τοιαῦτα, διότι
δὲν εἶμαι εἰσέτι ἄξιος.

Ἡ Κυτερία, στενάχασα περιπαθῶς, ἐστήλω-
σεν ἀπ' αὐτοῦ τοὺς γλυκεῖς και παρκαλητι-
κοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς, και,

— Δὲν ζητῶ πρὸς ὑμῶν νὰ ἀλλάξητε
τοῦ νόμου; τῆς φύσεως, εἶπεν.

— Ἄλλὰ, λοιπὸν, τί ζητεῖτε;

— Ὁ *Ἐρωσ με περιέπλεξεν εἰς τὰ δίκτυά
του και ἄκουσα ἀγαπῶ...

— Τίνα;

— Ἰμᾶς!

Δὲν φεύγει τόσῳ ταχέως ἡ αἰγαγρος, αἰσθα-
νομένη τὸ θέλος τοῦ κυνηγοῦ, ὅσῳ ταχέως ἐ-
φυγεν ὁ Γαρτζίας, ἀκούσας τὴν λέξιν ἐκείνην.
Ἰπτατο σχεδὸν, φεύγων τὴν χήραν· κρυβεῖς
δ' ὀπισθεν τοῦ θράχου, ὅπως ἀποδιώξῃ τὰς ἀ-
νοσίους ἰδέας, αἵτινες τῷ ἐπολιώρουν τὴν κε-
φαλήν, ἐτυλίχθη δι' ἀκανθῶν και ἀκαληφῶν!

Ἀείποτε ἡ ὥραία γυνὴ δυσαρεστεῖται ἐλ-
πούσα ἐαυτὴν ἀπωθουμένην ὑπὸ τοῦ παρ'
αὐτῆς ἀγαπωμένου. Διὸ ἡ Κυτερία δυσανα-
σχετεῖ ὅτι ἐξετέθη εἰς τὴν περιφρόνησιν ἀν-
δρὸς τόσῳ ἰδιοτρόπου και παραδόξου. *Ἐμει-
νεν ἐκεῖ τεταρκαμένη και αἰσχυνομένη ἐπὶ τινὰ
λεπτὰ· εἶτα, παραλαβοῦσα τὸν χωρικόν, ἐπα-
νέκρυψεν εἰς τὰ ἴδια.

Ὁ Δὸν Γαρτζίας διὰ ἀκαληφῶν και ἀκαν-
θῶν ἔσωσεν ἐαυτόν ἐκ τοῦ πειρασμοῦ· δερό-
μενος δὲ διὰ ζύλων και σχοινίων, κατηύνασεν
ἐαυτόν· διὰ τῶν στερήσεων δὲ και τῶν νηστειῶν,
κατέστη ὠχρὸς και ἰσχνότατος. Οὕτω παρήλθον
πέντε ὀλόκληρα ἔτη.

Ὁ Δὸν Γαρτζίας κατέστη τοιοῦτοτρόπως
λαμπρὸν θέμα διὰ τοῦ ἱεροκήρυκα και τοῦς
πνευματικῶς, οἵτινες συνεχῶς προέτασσαν ὡς
ἀξιολίμητον παράδειγμα τοῖς ἐλευθεριάζουσι,
τοῖς κακοῖς, ταῖς ἀμαρτωλαῖς γυναῖξὶ τὸν
Δὸν Γαρτζίαν, ὅπως ἀποδείξῃ τὸν θρίαμβον
τῆς θείας χάριτος. Πάντες δὲ ἐφώνουν :

— Μακάριος αὐτός!

Ἡμέραν τινὰ ἐν τούτοις ὁ Δὸν Γαρτζίας
ἴστατο σύννους και σκεπτικός· θείς δὲ κατὰ
μέρος τὴν σφροσύνην, εἶπε καθ' ἐαυτόν :

— Λοιπὸν, Δὸν Γαρτζία; τί κάμνομεν;
Ζῶ βίον ἐνταῦθα κτηνώδη, ἐγκαταλείπω ὅτι
ἀγαπῶ και μοὶ ἀρέσκει, ὑποφέρω πᾶσαν στέ-
ρησιν και τυραννίαν, ψῦχος, ζέστην, νηστείας,
ραβδισμοὺς και ἄλλα βασανιστήρια, παρέρχε-
ται οὕτως ὀλόκληρος πενταετία, και ὅμως ..
θαύματα εἰσέτι δὲν τελῶ! Καί τοι δὲ ὑπο-
φέρω ταῦτα πάντα, γινώσκω καλῶς ὅτι δὲν
πρέπει νὰ ἀπαιτῶ νὰ τελέσω τὰ θαύματα τῶν
μεγάλων ἀγίων, λόγου χάριν νὰ διαιρέσω εἰς
δύο τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, νὰ σταματήσω
τὸν ἥλιον, ν' ἀναστήσω ἐκ νεκρῶν τὸν πάππον
μου, η ἄλλο θαῦμα νὰ τελέσω μέγα. Ἄλλὰ
θαῦμά τι ἐκ τῶν κοινῶν, νομίζω ὅτι δικαιοῦ-
μαι νὰ διαπράξω κατόπιν τόσων μόχθων.

*Ἴσως μάλιστα ἔχω τὴν δύναμιν νὰ πράξω
τοιοῦτο θαῦμα και δὲν τὸ ἐνόησα. Καὶ βε-
βαίως, ἀν δὲν παρουσιασθῇ εὐκαιρία, πῶς
θὰ φανῇ ἡ δύναμίς μου αὐτῇ; πῶς θὰ ἐξωτε-
ρικευθῇ; ἐξ ἀνάγκης θὰ μείνῃ νεκρά. *Ἰνα τὸ
πνεῦμα ἀνθρώπου τινὸς καταστῆ καταφανές,
δέον νὰ τεθῇ ἐν ἐνεργείᾳ πρὸ τῶν ἐλεμμάτων
τοῦ κόσμου, ἄλλως μένει ἀγνωστον και τε-
θαμμένον, οὐδ' ὁ κόσμος εἶσι ἰπέχσεως νὰ

θαυμάζῃ ὅτι δὲν βλέπει και δὲν γνωρίζει.
*Ἀμα ἐγὼ θαυματουργήσω, ὁ κόσμος θὰ ἐκτι-
μήσῃ τὴν ὑπερφυσικὴν μου δύναμιν, και θὰ
τύχῃ τῆς γενικῆς ἐπευφημίας και τοῦ γενικοῦ
θαυμασμοῦ. Περὶ τῶν θαυμάτων μου θέλουσι
λαλήσει αἱ βιογραφίαι τῶν ἀγίων και τὰ συ-
ναξάρια, αἱ ἐφημερίδες και τὰ περιοδικὰ, ὅπως
λαλοῦσι περὶ τῶν θαυμάτων τοῦ ἀγ. Ἀντω-
νίου, τοῦ ἀγ. Βικεντίου και ἄλλων.

Οὕτω σκεπτόμενος ὁ Γαρτζίας, ἀπεράσισεν
εἰς πρώτην παρουσιασθησομένην εὐκαιρίαν νὰ
δοκιμάσῃ τὴν θαυματουργὸν δύναμιν του.

Αἰφνης παρουσιάζεται ἐκ τοῦ δάσους ἐξελ-
θὼν, ἔφιππος διαβάτης, ὅστις πλησιάσας τὸν
ἀσκητὴν:

— Σᾶς πρκακαλῶ, τῷ εἶπε, νὰ μοὶ δείξε-
τε πόθεν θὰ διέλθω τὸν ποταμόν, διότι εἶμαι
ξένος και ἀγνοῶ τὰ μέρη ταῦτα.

Ὁ Δὸν Γαρτζίας, δείξας αὐτῷ διὰ τοῦ λι-
χανοῦ τὸν ποταμόν :

— Διάβα ἐκεῖθεν, τῷ εἶπε, και ἔχε πί-
στιν!

Ὁ διαβάτης παρατηρεῖ περίξ, πιστεύων ὅτι
θὰ ἀνακαλύψῃ γέφυραν τινὰ η λέμβον η ἄλλο
διαβάσεως μέσον, ἀλλ' οὐδὲν διακρίνει. Στρέ-
φεται λοιπὸν πρὸς τὸν ἀναχωρητὴν και τῷ
λέγει :

— Δὲν διακρίνω τίποτε! πόθεν λοιπὸν θὰ
διέλθω;

Ὁ Δὸν Γαρτζίας ἐκτείνει και αὔθει τὴν
χεῖρα και τῷ δεικνύει τὸν ποταμόν. Ὁ ξένος
πειθεταί τέλος πάντων ὅτι ἐκ τοῦ ποταμοῦ
δρεῖλει νὰ διέλθῃ, διότι ἔτρεπεν ἀπεριόριστον
σέβας πρὸς τὸν Γαρτζίαν. Εἶπε δὲ καθ' ἐαυτόν:

— Ἀφοῦ ὁ Δὸν Γαρτζίας μοὶ τὸ ἐπιτάσσει,
βεβαίως τὸ θέλει ὁ Θεός.

Ἐν τῷ ἐνθουσιώδει στοχασμῷ του ὁ ἀ-
σκητῆς τῷ ὑπομιμνήσκει τὴν παντοδυναμίαν
τῆς πίστεως και τὸν Χριστὸν τὸν διατώσαντα
Σίμωνα τὸν και Πέτρον.

Ὁ διαβάτης ἀντιμετωπίζει τὸν κίνδυνον χωρὶς νὰ φοβηθῆ ποσῶς. Εἰσέρχεται μετὰ τοῦ ἵππου του εἰς τὸ ὕδωρ, ὃ δὲ ἵππος ἄρχεται νηχόμενος. Ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὀγκοῦται καὶ τὸ ρεῦμα ταχύνεται. Ὁ ἵππος ἐξερεύγεται σίελον καὶ ὕδωρ, οἱ μυκτῆρες αὐτοῦ καπνίζουσι καὶ εἰς μάτην ἀγωνίζεται νὰ σωθῆ. Ὁ δὲ ἔριππος κραυγάζει :

— Βοήθειαν ! πνίγομαι !

— Ἐχε πίστιν ! τῷ λέγει ὁ Δὸν Γαρτζίας, ἔχε πίστιν ὡς κόκκον συνάπεος !

— Ἀλλὰ πνίγομαι !...

— Πίστιν ! τῷ ἐπαναλαμβάνει ὁ ἀσκητής.

Τέλος τὸ ρεῦμα ἐπέρχεται ὀρμητικὸν καὶ παρασύρει ἵππον τε καὶ ἵππία, οἵτινες, ἀμφοτέροι ἐξηφανίσθησαν !

Τοῦτο ἰδὼν ὁ Δὸν Γαρτζίας, ἔμεινεν ἐκπληκτος καὶ χαίνων.

— Πῶς ! εἶπεν ἔπειτα καθ' ἑαυτὸν, ἀφοῦ διέπραξε τὴν ἀνωτέρω ἀνοησίαν, ἣν πιστεύω ὅτι οὐδὲ τρελλὸς θὰ διέπραττε, πῶς ! παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐζήτησα τὸ μικρὸν τοῦτο θαῦμα, καὶ ὅμως ὁ ἀτυχὴς ἐκεῖνος, πιστεύσας με, ἀποθνήσκει ! Δὲν θέλω νὰ γίνω πλέον ἄγιος ! Ὁ θέλων, ἄς ἀγιάσῃ. Καὶ λοιπὸν θὰ ὑπάρξῃ πλέον ἄνθρωπος μετερχόμενος τὸν ἀσκητήν ;

Οὕτως ὁ Γαρτζίας δυσανεσχετεῖ κατὰ τῆς ἰδίας εὐπιστίας, διαμαρτυρούμενος ὅτι δὲν θέλει πλέον νὰ ἀγιάσῃ.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον λοιπὸν ἐγκατέλιπε τὴν καλύβην του καὶ μυστικῶς ἀπῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του. Τὴν ἐπιοῦσαν δὲν ἐφάνη εἰς τὰς ὁδοὺς, φοβούμενος τοὺς μυκτηρισμοὺς καὶ τὴν περιωρόνησιν τῶν νοσημάτων. Αἱ μωσχολομαίαι, ἂν ἔβλεπον αὐτὸν, θὰ ἔτρεχον βεβαίως κατόπι του, διότι οὐδὲν ἄλλο κατώρθωσεν ἢ νὰ ἀποβῆ κάτισχνος ὡς ἀράχνη.

Ἐμείνει λοιπὸν κατάκλειστος ἐν τῇ οἰκίᾳ του, ἐνθα ἐτρέφετο καλῶς καὶ ἔπινε κάλλιον, ἄχρις οὗ ἀνέκτησε τὰς ἀπολεσθείας δυνά-

μεις του, ὡς οἱ χοῖροι καὶ αἱ ὄρνιθες, αἵτινες ἐγκλείονται παρὰ τοῦ χωρικοῦ εἰς ὀρισμένον μέρος καὶ ἐκεῖ καλῶς τρεφόμενοι διὰ πιτύρων καὶ ἀραβοσίτου, παχύνονται καὶ εἶτα ἐκτίθενται πρὸς πώλησιν ἐν τῇ ἀγορᾷ.

Ὅπως δὲ συνειθίσθη τοὺς συμπολίτας του εἰς τὴν θέαν του, ἐκάλει ἐκ διαλειμμάτων διαφόρους ἐξ αὐτῶν καὶ παρεκάλει αὐτοὺς νὰ μὴ τὸν καταστήσωσι γελοῖον παρὰ τοῖς λοιποῖς τέλος, ἀφοῦ ἐνόμιζεν ὅτι ἡδύνατο πλέον νὰ ἐμφανισθῆ εἰς τὴν κοινωνίαν, ἐξῆλθε.

Καὶ μολαταῦτα ἡ μετάνοιά του, ἡ ἀγιότης του, ἡ ἀπάνησις τοῦ μοναχικοῦ βίου του, ἡ ἰδιοτροπία του, ἐγένοντο θέματα ὀμιλίας καθ' ἅπασαν τὴν πόλιν. Πρὸ πάντων ὅμως ὀμιλοῦν περὶ τοῦ πνιγέντος ἐν τῷ ποταμῷ, χάρις τῇ ἀτελευτήτῳ του πίστει. Βαρυθέντες ὅμως οἱ ἄνθρωποι νὰ λέγωσι καὶ ν' ἀκούωσι καθ' ἡμέραν τὰ αὐτὰ, ἔπαυσαν λαλοῦντες περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Ὁ Δὸν Γαρτζίας, ἐπόθει νὰ ἐπαναλάβῃ τὸν ἀρχικὸν του τῶν παρεκτροπῶν εἶον, ἀλλὰ νὰ προσβάλῃ οὕτως ἑαυτὸν, καθιστάμενος γελοῖος, δὲν τὸ ἐνόμιζε πρέπον, καὶ δὲν τὸ ἔπραξε. Διὸ ἀπεφάσισε σπουδαίως νὰ νυμφεῖθῃ γυναῖκα ἐνάρετον καὶ καλὴν. Τοιαύτην δὲ ἐξελέξατο τὴν Κυτερίαν, ἣτις καὶ ὡς παρθένος, καὶ ὡς ὕπανδρος, καὶ ὡς χήρα, τρία δηλονότι διατρέξασα στάδια, οὐδὲ ὡς παρεξέτραπῃ, οὐδ' ἔδωκεν ἀφορμὰς εἰς ἄλλους νὰ εἰπωσι κακὸν τι περὶ τῆς ἀγνείας τῆς.

Γενομένης λοιπὸν τῆς αἰτήσεως καὶ δοθείσης καταρατικῆς ἀπκνήσεως, ὁ γάμος αὐτῶν ἐτελέσθη. Ὁ Δὸν Γαρτζίας, ἐγκαταλιπὼν τὰς ἀνοήτους περὶ ἀγιωσύνης ἰδέας του, καὶ παραιτηθεὶς τοῦ γελοίου ὑπὲρ τῆς θαυματοποιίας πάθου του, κατέστη πάλιν ὠραῖος καὶ παχὺς ὡς ταῦρος.

ΟΙ ΜΟΖΑΒΙΤΑΙ.

Τῆ 13 Νοεμβρίου παρελθόντος ἔτους ἡ ἐμπορικὴ Γεωγραφικὴ Ἐταιρία τῶν Παρισίων συνῆλθεν εἰς συνεδρίασιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Berge. Πλήθος πολὺ συνέρρευσε εἰς αὐτήν, ὅπως ἀκροάσεται τοῦ κ. Masqueray, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ἀλγερίᾳ Λυκείου, πολλὰς ποιήσαντος εἰς Σαχάραν ἐκδρομὰς. Ἰδοὺ τί ὁ ρηθεὶς καθηγητὴς ἐλεξεν ἐν τῇ συνεδρίᾳ εἰς ἐκείνην.

Σκοπὸς τῆς ὀμιλίας μου εἶναι νὰ σᾶς εἰπῶ ὀλίγα τινα περὶ τῶν Μπένι-Μ'ζάβ ἢ Μοζαβιτῶν. Πρὸ τούτου ὅμως θὰ καταπολεμήσω ἱστορικὸν τι λάθος κοινότατον, καθ' ὃ αἱ εἰς Ἰσπανίαν καὶ Γαλλίαν ἀραβικαὶ εἰσβολαὶ ἀποδίδονται τοῖς λαοῖς τῆς Ἀλγερίας. Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς Ἀραβας, οὗς συνεβουλεύθη, ὁ μωαμεθανικὸς στρατὸς, ἠττηθεὶς ἐν Ποτιεῖ ὑπὸ τοῦ Καρόλου Μαρτέλλου, μόλις ἠρίθμει 27 Ἀφρικανούς. Οἱ εἰσβολεῖς μάτην ἐπειράθησαν νὰ προσοικειωθῶσι τὸ Βερβερικὸν στοιχεῖον. Οἱ Βέρβεροι, πρῶην χριστιανοί, εἶτα δὲ Δονατισταί, ἀληθές ἐστιν ὅτι ἐνηγκαλίσθησαν τὸν Ἰσλαμισμὸν, ἀλλ' εἰς τὴν νέαν ὀρησκίαν των συνεχόμεσαν τὸ πουριτανικὸν πνεῦμα τοῦ Δονατισμοῦ καὶ ἱδρυσαν νέαν μωαμεθανικὴν αἵρεσιν ἐν μέσῳ τοσούτων ἄλλων.

Οἱ Βέρβεροι ἀντέστησαν εἰς τὴν κοσμικὴν ἐπιρροὴν τῶν Καισάρων καὶ τὴν πνευματικὴν τῶν Παπῶν.

Μόλις τῷ 1050 οἱ Ἀραβες, μεταναστεύοντες καθ' ὀμάδας ἐξ Αἰγύπτου,

ἐλεηλάτησαν τὴν Ἀφρικὴν, καίοντες, φονεύοντες, καταστρέφοντες, καὶ ἐξωθοῦντες τοὺς Βερβέρους εἰς τὰ ὀροπέδια καὶ τὰς πεδιάδας τοῦ Σουδάν.

Ὁ χρόνος ἐπλησίασε βαθμηδὸν τὰς δύο φυλάς. Ἀλλ' ἐν τῇ ἐνώσει ταύτῃ τῶν δύο ἐχθρικών ἐθνῶν, ὁμάς τις ἔμεινε πάντῃ ξένη καὶ κατ' οὐδένα τρόπον συγκατετέθη ν' ἀναμιχθῆ οὔτε μετὰ τῶν Ἀράβων, οὔτε μετὰ τῆς πλειονοψηφίας τῶν ὁμοειθῶν τῆς ἐμονώθη καὶ διατελεῖ εἰσὲτι ἀπομεμονωμένη. Ἡ ὁμάς αὕτη εἶναι οἱ Μοζαβίται, οἵτινες καλοῦνται ὡς προείρηται καὶ Μπένι-Μ'ζάβ.

Τοιοῦτος ἐστὶν ὁ λαὸς περὶ οὗ θὰ σᾶς ὀμιλήσω. Σήμερον δὲν λογίζει ἢ 300,000 ψυχῶν, ἐσπαρμένων εἰς πέντε πόλεις, ὧν κύριαί εἰσὶν ἡ Γαρδχάγια, ἡ Μέικα καὶ ἡ Βαϊνούρα.

Ἐπεσκέφθη τὰς πόλεις ταύτας, αἵτινες κάλλιον ἡδύνατο νὰ ὀνομασθῶσι χωρία. Ἐχουσι τὸ σχῆμα κώνου. Εἰς τὴν κορυφὴν των ἐγείρεται τέμενος, δεσπόζον πάντων τῶν ἄλλων κτιρίων καὶ συγχρόνως ἀντιπροσωπεῖον τὴν ὑπαρξίν φρουρίου. Ἐκεῖ διαμένει ἡ ἀριστοκρατία τοῦ λαοῦ, ἦτοι ὁ κληρὸς.

Τῷ ὄντι, ὁ λαὸς διαιρεῖται εἰς δύο τάξεις διακεκριμένας, τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς λαϊκοὺς, ἦτοι εἰς δεσπόζοντας καὶ δεσποζομένους. Τὸ τέμενος, ἐν ᾧ κατοικοῦσιν οἱ πρῶτοι, χωρίζεται διὰ τείχους ἀπὸ τῆς πόλεως, ἐν ᾗ διαμένουσιν οἱ δεσποζόμενοι. Ἐτερος φραγμὸς ἐξωτερικὸς κυκλοῖ τὴν πόλιν· ἐξωθεν δὲ τοῦ φραγμοῦ ἢ τείχους τούτου ὑπάρχει ἡ συνοικία τῶν ἐμπόρων, ἦτοι αἱ ἀγοραὶ καὶ τὰ μαγαζεῖα.

Πᾶσαι αἱ Μοζαβιτικαὶ πόλεις ὁμοιάζουσιν ἀλλήλαις καὶ εἰσὶν ἐγγηγεμέναι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Ὅ,τι μ' ἐνδιέφερε πλείοτερον τοῦ ἐξωτερικοῦ σχήματος ἢ ρυθμοῦ τῶν πόλεων, ἦτο ἡ ἔρευνα καὶ σπουδὴ τοῦ πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ ἔθνους. Παρετήρησα ὅτι πᾶσαι αἱ πόλεις τὸν αὐτὸν ἔχουσιν ὀργανισμόν. Ἐκάστη αὐτῶν διοικεῖται ὑπὸ ἀνωτάτου Συμβουλίου, συγκειμένου ὑπὸ δώδεκα Ἀγίων, καὶ προεδρευομένου ὑπὸ προσώπου ἀνωτάτου, καλουμένου Σωτήρος.

Ἡ ἰσχυρὰ αὐτῆ ἀριστοκρατία εἶναι παντάχῃ σεβαστή. Αὐτὴ διανέμει τὴν δικαιοσύνην, ἢ μᾶλλον ἐστὶν ὁ ζῶν Νόμος τοῦ ἔθνους.

Οἱ Μοζαβίται ἐθεωροῦντο μέχρι χθὲς ἀκοινωνῆτοι. Πᾶσαι αἱ γενόμεναι ἀποπειραι ὅπως κατορθωθῆ νὰ ληφθῶσι παρ' αὐτῶν χρονικά των, βιβλία των, χειρόγραφα των πρὸς γνῶσιν τῆς ἱστορίας, τοῦ πολιτεύματος, τῆς θρησκείας των, ἀπέβησαν μάταιαι καὶ ὄλως ἄκαρποι. Τὰ πολύτιμα ταῦτα κειμήλια ἐφύλασσαν ζηλοτύπως οἱ Μοζαβίται εἰς τὰ τεμένη των, κρύπτοντες αὐτὰ ἀπὸ τῶν βεβήλων τὰ βλέμματα. Ὅποταν ἡ Γαλλικὴ κυβέρνησις μοὶ ἀνέθηκε τὴν ἐντολὴν τὰ μεταβῶ καὶ ζητήσω παρ' αὐτῶν τὰ βιβλία ἐκεῖνα τῆς ἱστορίας καὶ Θεολογίας, ἐνόησα τὸ δυσεπίτευκτον καὶ δυσχερὲς τῆς ἐντολῆς. Οὐχ ἦτον ὅμως ἀπῆλθον εἰς Λάγκονατ, ἐνθα συνήντησα τὸν στρατηγὸν Σανζὺ, κυβερνήτην τότε τῆς Ἀλγερίας.

Οὗτος ἐγέλασε μὲ ὕψος δηλοῦν ἀπιστίαν, ὅποταν τῷ ἀνεκοίνωσα τὸν σκο-

πὸν τοῦ ταξειδίου μου. Μοὶ ὑπενεθύμισε τὰς ἀποτυχίας τῶν προηγουμένων περιγηγητῶν καὶ μοὶ ἐξέφρασε τὸν φόβον τοῦ νὰ μὲ ἴδῃ ἐπιστρέφοντα ἄπρακτον. Ὅπωςδὴποτε ὅμως ἐτέθη εἰς τὴν διάθεσίν μου καὶ μὲ ἐπαρουσίασεν εἰς διαφόρους Μοζαβίτας, εὐρισκομένους ἐν Ἀλγερίᾳ. Ἄλλ' οὔτοι ἦσαν λαϊκοὶ καὶ ἐπομένως οὐδεμίαν ἐξήσκουν ἐν τῇ πατρίδι των ἐπιρροήν.

Ἀναχωρήσας μετ' αὐτῶν, ἀφικόμενῃ εἰς Γαρδχάγιαν, μίαν τῶν ὡς εἴρηται πόλεων. Ὁ πολιτικὸς τῆς πόλεως διοικητὴς μὲ ἐδέχθη φιλοφρόνως, ἀλλὰ μοὶ ἔδωκε νὰ ἐννοήσω ὅτι τῷ καθίστατο ἀδύνατον νὰ μὲ συνδράμῃ εἰς τὸ σχέδιόν μου.

— Μόνοι οἱ τολμᾶς, μοὶ εἶπεν ὁ διοικητὴς, οἵτινες εἰσὶν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ θεολόγοι ἐξ ὧν λαμβάνονται οἱ ἱερεῖς, ἠδύναντο νὰ ἐκτελέσωσι τὸ σχέδιόν σας.

Εἶχον λάβει συστατικὰς ἐπιστολάς παρὰ τε τοῦ κυβερνήτου τῆς Ἀλγερίας καὶ παρὰ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ ἀλγερينوῦ λαοῦ. Ἐπεμψα ταύτας τοῖς Τολμᾶς, οἵτινες ἔσπευσαν νὰ μοὶ διαβιβάσωσι δῶρα καὶ τρόφιμα τῆς χώρας, ἦτοι φοινικοβαλάνους καὶ ὄρνιθας, ἀλλὰ συγχρόνως μοὶ ἀνεκοίνωσαν ὅτι οὐδὲν ἠδύναντο νὰ πράξωσιν ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ μου. Ἀπεφάσισα τότε νὰ ἐνεργήσω μόνος καὶ ἄνευ τῆς βοήθειας ἄλλων.

Ὅριστικῶς ἀποφασίσας νὰ μεταβῶ μόνος εἰς τὸ Τέμενος τὸ ὑπὸ τῶν ἁγίων κατοικούμενον, ἐκίνησα πάραυτα συνοδευόμενος ὑφ' ἐνὸς μόνου Ἀραβος ὑπηρέτου, καὶ ἔσπευσμένως ἐφθασα πρὸ αὐτοῦ. Ἀφοῦ εἰσῆλθον εἰς τὸ βάθος, εὔ-

ρον θύραν μικρὰν καὶ χθαμαλὴν, ἣν, χωρὶς νὰ χάσω καιρὸν, ἐκρυσαι. Πρόσωπόν τι ἐνεφανίσθη, καὶ κατόπιν παρακλήσεώς μου, μοὶ ἐπέτρεψε νὰ εἰσέλθω εἰς τὰ ἐνδότερα, διώξας ὅμως τὸν ὑπηρέτην μου, ὡς ἀκάθαρτον.

Ἀφῆκα τὸ ὑποδήματά μου κατὰ συμβουλήν τοῦ ἰδίου εἰς τὴν θύραν καὶ ὠδηγήθην παρ' αὐτοῦ εἰς κλίμακα ἐλικοειδῆ, ἣν μετὰ κόπου κατήλθον, ὡς οὔσαν στενὴν καὶ ἀτελεύτητον. Κατερχόμενος ὅμως, ἐσκεπτόμην οὕτως.

— Ἐάν οἱ φανατικοὶ οὔτοι ἐπόθουν νὰ μὲ φονεύσωσι, θὰ εὕρισκον στιγμὴν καὶ θέσιν καταλληλοτέραν ταύτης;

Ἐπὶ τέλους μετὰ μακρὰν καὶ κοπιώδη κατάβασιν ἐφθασα εἰς θολωτὴν αἴθουσαν καὶ εὐρέτην ἐνώπιον δώδεκα προσώπων σιγηλῶν, καθημένων κυκλειδῶς καὶ σταυροποδητὶ ἐπὶ ψιάθου, ἥτις ἦν τὸ μόνον τῆς αἰθούσης ἐπιπλόν. Οὐδεὶς ἐκ τῶν ἁγίων εὐηρεστήθη νὰ κινήθῃ ἐπὶ τῇ ἀφίξει μου· μόλις καὶ μετὰ βίας ἔστρεψαν πρὸς με τὸ βλέμμα, καὶ εἶτα ἔμεινον σιωπηλοὶ καὶ ἐν ἄκρᾳ ἀπαθείᾳ εἰς τὴν θέσιν των.

Δὲν ἠθέλησα νὰ δείξω πλείονα τῶν φιλοξενούντων με συγκίνησιν, ἀλλ' ὅπως δήποτε, ἐπόμενος τῷ ἐθίμῳ των, προσέκλινα βαθέως καὶ ἠρξάμην ἀποτεινῶν αὐτοῖς τὸν λόγον καὶ ὑποδεικνύων αὐτοῖς τὰς συστατικὰς μου ἐπιστολάς.

Ἐκεῖνοι, σιωπηλοὶ πάντοτε, διήλθον τὰς ἐπιστολάς, ἐγχειρίζοντες αὐτὰς πρὸς ἀλλήλους καὶ εἶτα ἐπὶ ἡμίσειαν ἐπιώραν ἐσίγων. Ἦτοιμαζόμενῃ ν' ἀπέλθω, ὅποταν εἰς ἐξ αὐτῶν, λαβὼν τὸν λόγον, ὀριστικῶς ἀπέρριψε τὴν αἴτησίν μου.

Ἐνόησα ὅτι οὐδὲν θὰ κατώρθουν. Ἀλλὰ δὲν ὑπέκυψα εἰς τὴν δυσμένειαν τῆς τύχης. Ἐμεινον δύο μῆνας ἐν τῇ πόλει, πειρόμενος νὰ ἀποκτήσω τὴν φιλίαν τινὸς ἐκ τῶν τοῦ κλήρου. Ἐν τῷ σωματείῳ ἐκείνῳ ὑπῆρχον ἐπὶ τέλους πάθη, πόθοι, ζηλοτυπία, φθόνοι, ὡς εἰς πᾶν ἕτερον ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐπωφελοῦμενος τῶν παθῶν τούτων καὶ διαιρέσεων, ἔτυχον τοῦ ποθυμένου, καὶ ἐπανάκαμψα εἰς Ἀλγερίαν κομίζων τὰ πολύτιμα ἔγγραφα, ἅπερ οὐδεὶς προγενέστερος ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ.

ΚΙΝΕΖΙΚΑ ΓΝΩΜΙΚΑ.

Ὅταν τὸ δένδρον καταπέση, ἐξαφανίζεται καὶ ἡ σκιά του. Ἐπίσης ὅταν οἱ πλούσιοι πτωχεύσωσιν, ἐξαφανίζονται αἱ σκιάι των, ἦτοι οἱ παράσιτοι.

Γλυκεῖς καὶ καλακευτικοὶ λόγοι εἰσι δηλητήριον, πικρὸ δὲ, φάρμακον.

Τὸ εἰς τὸ οὖς λεγόμενον, ἀκούεται πολλάκις εἰς πολλῶν μελλῶν ἀπόστασιν.

Ἐκ τῶν ὀδόντων μὲς οὐδέποτε ἐξήχθη ἔλεφαντόδους.

ΠΟΡΕΥΣΙΣ

Η ΔΟΥΚΙΑ.

Καὶ εἶπα: νῦν τὴν ἀνδρικήν ἐπάτησα βαθμίδα, τὸν κόσμον τὸν ἐγνώρισα καὶ τὰ καλά του εἶδα! Δὲν θὰ μὲ σῦρει ἄλλοτε γλυκὸ παρθένου βλέμμα. Ἀγαθὴ τύχη! Ἦθ' ἔπερὶ τὸν βίον μου ἤρμα, Κ' ὁ πολικὸς μου ἔσεται ἀπλή πραγματικότης. Παρῆλθε πλέον ἡ τρελλή, ἡ ἄφρων μου νεότης. Ἄλλοτε εἰς τὸ ἄρμα τῆς μὲ ἔσυρεν ἐκείνη, καὶ μόνον ἐν μειδίᾳ αὐτῆς μὲ συνεκίνηει. Ἦσκει ἐν νεύμᾳ τῆς γλυκῆς παλμοῦς νὰ μοὶ κινήσῃ, Κ' ἐν βλέμμα τῆς καὶ ὄρανόν καὶ γῆν νὰ μοὶ δωρήσῃ. Τὸν βίον πολυτάραχον πληττόν τῆς διήγον. Καὶ ἡσθανόμην πνεύμα τι μυστηριώδες θῆγον τὴν ὑπαρξίν μου, τὴν ζωὴν, τὸ μέλλον, τὸ παρὸν μου. Κ' ἐκείνη ἀνεγνώριζα ὡς ἀληθῆ θεὸν μου. Ἦμην ἀκάτιον μικρὰν εἰς ἀχανῆ πελάγη.

Ἡ τρικυμία πέριξ μου, τὸ κύμα ἐπατάγει.
 Κ' ἐπερφρονούν μ' ἔπαρσιν τὴν τῆς θεῆλης μῆνιν,
 Αἰεὶ ἐβλεπον ἔμπρὸς ὡς φάρον μου ἐκείνην.
 Ἄγων τοιοῦτος, διαρκῆς τὸ σθένος καταβάλλει . . .
 Ναί! διεδέχθη· τοῦ πυρός τὴν φλόγα ἢ αἰθάλη.
 Καὶ ἐκοιμήθη ἢ ψυχῇ, κ' ἐσβέσθη ἢ καρδίᾳ.
 Ἐπῆλθε συνηθέστατον. . . ἀπλῆ τις προδοσία. . .
 Τοιαῦτ' ὑπῆρξε πάντοτε τῶν γυναικῶν ἢ φύσις,
 Καὶ εἶσαι, εἶσαι εὐτυχῆς ἐὰν δὲν ἀγαπήσῃς.
 Παρῆλθεν ἔκτοτε καιρὸς κ' ἐπῆλθε πλέον λυθῆ
 Κι' ὁ ἔρωσ μου ἐξέλιπε, πᾶς πόθος ἐκοιμήθη . . .
 Καὶ εἶπα νῦν τὴν ἀνδρικήν ἐπάτησα βαθμίδα,
 Τὸν κόσμον τὸν ἐγνώρισα καὶ τὰ καλά του εἶδα.
 Δὲν θὰ μὲ σύρῃ ἄλλοτε γλυκὺ παρθένου βλέμμα,
 Ἄγαθὴ τύχη! θὰ περῶ τὸν βίον μου ἡρέμα.

Σίγα, θνητέ! μὴ φροῦρία ἐπὶ τῆς ἄμμου κτιζῆς.
 Ὡ! τῆς καρδίας τοὺς βυθοὺς διόλου δὲν γνωρίζεις,
 Ταλαίπωρε! τοῦ ἔρωτος τὸ σθένος καταβάλλει,
 Τὸν οὐρανόν, τὴν γῆν, τὸ πᾶν! καὶ δύναις τις ἄλλη
 Δὲν δύναται τὴν τοῦ υἱοῦ ποτὲ τῆς Μιλησίας
 Νὰ φθάσῃ. Δὲν ἐγνώρισες τὰ κάλλη τῆς Λουκίας.
 Δὲν εἶδες σὺ τὸ βλέμμα τῆς, δὲν εἶδες τὴν μορφήν τῆς.
 Κι' οὐδέποτε ἐγνώρισες τὴν ἔκλεκτον ψυχὴν τῆς.
 Ἰδέ τὴν πρῶτον, κ' ὕστερον τὰ φροῦριά σου κτιζεις,
 Καὶ ὕστερον τὰς νίκας σου, ἀν δυνήθῃς, τονίζεις.

Τὴν εἶδον / Μοὶ ἐπέπρωτο νὰ ἴδω τὴν Λουκίαν.
 . . . Δὲν περιγράφω τίποτε . . . προκρίνω ἀρασίαν·
 Πετράρχου λύραν ἤθελον ἢ Βύρωνος γραφίδα,
 Κι' αὐτὴν μὴ ἔχων, θ' ἀρκεσθῶ νὰ εἶπω· αναί! τὴν εἶδα·
 Αὐτ' ἢ τῶν λέξεων τριάς τὸ πᾶν ἄς φανερώσῃ.
 Καὶ ἡ αἰγὴ τὸ τέλειον ἄς τὸ ἀναπληρώσῃ.
 Πολλάκις ἐκ τοῦ οἴκου τῆς τὴν θάλασσαν προσβλέπει,
 Καὶ θέλγεται τὰ κύματα ὀρμῶντα ὅταν βλέπῃ,
 Ἄλλ' ὅμως εἰς τὰ ἔγκατα δὲν εἶδε τῆς ψυχῆς μου,
 Οὐδὲ ἰδέαν ἔχει κἂν τῆς ἔνδον ταραχῆς μου.
 Ἐὰν αὐτὴν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ ἢ Λουκία,

Ὡ! τότε θὰ ἐμάνθανε τί εἶναι τρικυμία.
 Καὶ τότε, ἅμα ἐβλεπε τὸ κύμα τὸ ἀφορίζον,
 Θὰ ἐνθυμεῖτο πῶς ἐγὼ ὑπ' ἔρωτος θαυρούζων,
 Ψυχὴν καὶ νοῦν καὶ αἴσθημα πρὸς τὴν Λουκίαν φέροι,
 Κι' ἄνευ αὐτῆς δὲν δύναμαι τὴν γῆν νὰ ὑποφέρω.

Λοιπὸν; ἔσεται Καύνειος ὁ ἔρωσ οὗτος πάλιν;
 Καὶ αὖτις εἰς τρικυμιῶν θὰ πέσω τὴν ἀγκάλην;
 Ἡ λύραν Ἄνακρέοντος ταχέως θὰ τονίσω,
 Καὶ πανευδαίμων μετ' αὐτῆς καὶ ὀλιβος θὰ ζήσῃ;
 Τίς δύνατ' εἰς τοῦ αὔριοι τὰ βῆθη νὰ εἰσδύσῃ;
 Τὸ μέλλον φεῦ! ζηλότυπον τὰς δέλτους του συμπτύσσει,
 Καὶ ἡ ἐλπίς παρήγορος ἀπὲν στέλλει μίαν.
 Νῦν μοὶ θωπεύει ἡ ἐλπίς κι' ὁ ἔρωσ τὴν καρδίαν.

ΛΥΣΙΣ

τοῦ ἐν τῷ προηγ. φυλλαδίῳ αἰνίγματος
 Τὸ Α.

Λύσις τοῦ Γρίφου

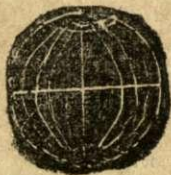
Δεινὸν ἢ ἄγνοια, καὶ αἰτία ἀταριθμῆ-
 των κακῶν.

ΑΙΝΙΓΜΑ

Εἶμαι μέγα τι τρομάζω
 Πάντας ὅταν ὀργισθῶ.
 Τὸ ἐμπόριον προάγω
 Ὅταν πλὴν ἀναπαυθῶ.
 Ἄν τὴν κεφαλὴν καὶ πόδας
 Μ' ἀφαιρέσῃς, τί θὰ γείνω;
 Μικρὰ νῆσος τοῦ Αἰγαίου
 Μικρὰ νῆσος, φεῦ! θὰ μείνω.

Η. Ε. Α.

ΓΡΙΦΟΣ.

Ἰησος

τρέχω
 τρέχεις
 τρέχει
 ἔτρεξα
 ς τωχ